Cynllun Datblygu Lleol Casnewydd

Adroddiad Adolygu

Ebrill 2021

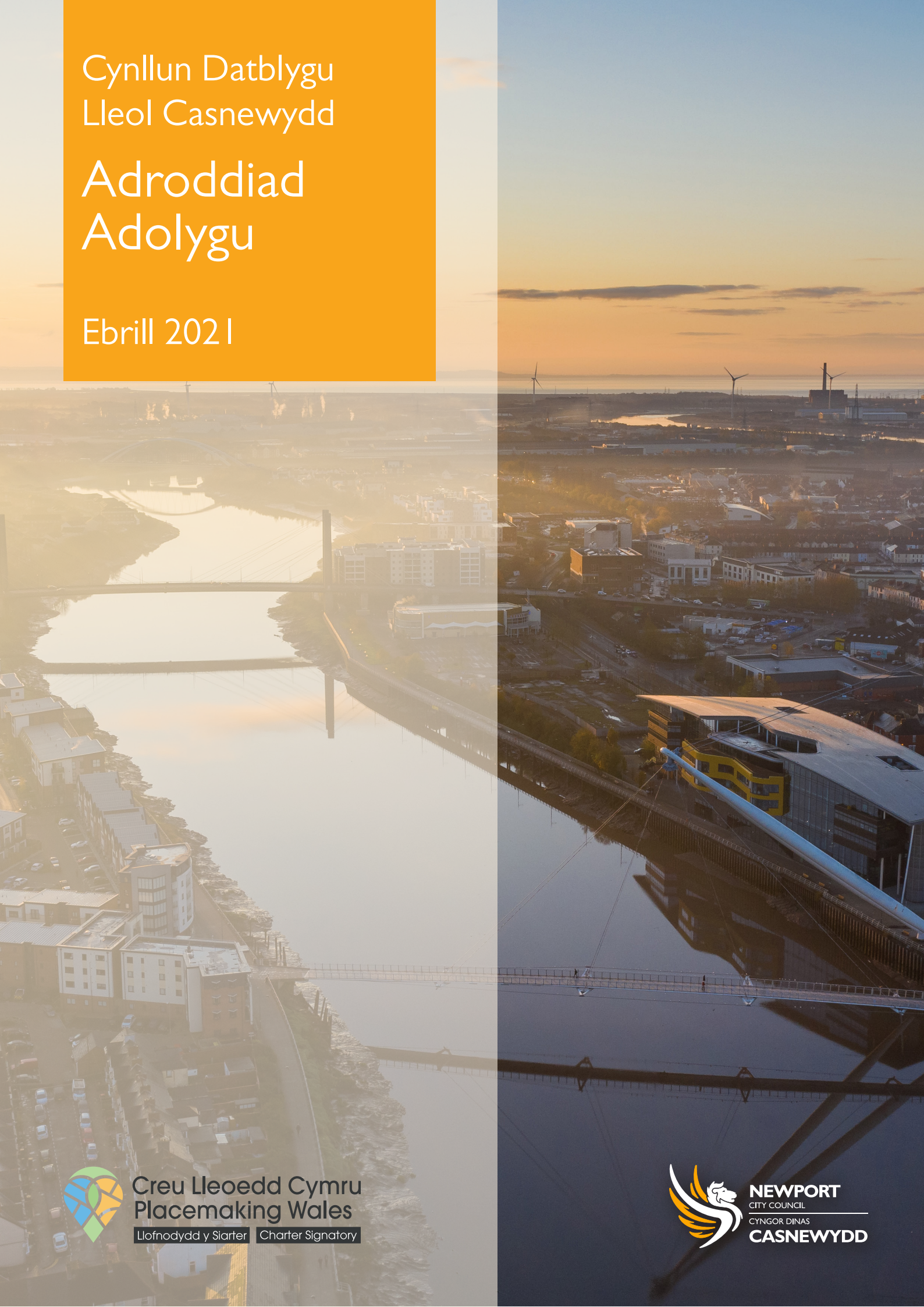

Creu Lleoedd Cymru
Placemaking Wales
Llofnodydd y Siarter | Charter Signatory

NEWPORT
CITY COUNCIL
CYNGOR DINAS
CASNEWYDD

Cynnwys

1. **CRYNODEB GWEITHREDOL** 3

2. **CYFLWYNIAD** 4

3. **LLYWIO ADOLYGIAD Y CDLL** 5

4. **CANFYDDIADAU ALLWEDDOL AMB** 15

5. **NEWIDIADAU POSIBL SYDD EU HANGEN** 20

   5.1 Adolygiad o Weledigaeth, Materion ac Amcanion y CDLl 20

   5.2 Adolygiad o Strategaethy CDLl 22

   5.3 Adolygiad o Bolisïau'r CDLl 25

6. **GOFYNION SYLFAEN TYSTIOLAETH YN Y DYFODOL** 31

7. **OPSIYNAU AR GYFER ADOLYGU** 33

8. **CASGLIADAU A CHAMAU NESAF** 34

9. **GEIRFA** 35

ATODIAD 1: Adolygiad Dyrannu'r CDLl 36

ATODIAD 2: Adolygiad Polisi'r CDLl 42

Llwybr Teithio Llesol Casnewydd

Friars Walk

Pont Ffordd Ddosbarthu'r De

1. Crynodeb Gweithredol

Diben yr Adroddiad Adolygu Drafft

1.1 Mae'n ofynnol i Awdurdodau Cynllunio Lleol ddiweddaru eu cynlluniau datblygu ac ystyried yr angen i adolygu naill ai drwy eu Hadroddiad Monitro Blynyddol (AMB) neu ar ôl cyrraedd 4 blynedd ar ôl mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLl). Gwnaeth AMB Casnewydd 2020 argymhelliad, ac yn sgil hynny mae'r Cyngor wedi cytuno i ddechrau'r adolygiad a'r broses o lunio CDLl newydd.

1.2 Dim ond drwy adolygu'r cynllun ffurfiol y gellir gwneud newidiadau i CDLl mabwysiedig. Y cam cyntaf yw llunio Adroddiad Adolygu (AA), a fydd yn rhan allweddol o'r sylfaen dystiolaeth sy'n sail i ffurf a chynnwys y cynllun diwygiedig ac a gyflwynir i'r Arolygydd i'w archwilio. Mae dau lwybr adolygu ar gael i ddewis ohonynt wrth ystyried sut i adolygu CDLl. Yn gyntaf, ceir Adolygiad Llawn o'r cynllun yn dilyn yr un gweithdrefnau ag a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r cynllun mabwysiedig, neu'n ail, y weithdrefn Adolygiad Byr lle mae'r paramedrau i'w hystyried yn canolbwyntio llawer mwy ac yn fwy cyfyngedig o ran eu cwmpas, fel y gwelwyd drwy'r AA.

1.3 Mae pwysigrwydd yr Adroddiad Adolygu hwn i broses y CDLl yn golygu ei bod yn hanfodol ei fod yn destun ymgynghoriad. Bydd hyn yn sicrhau ei fod yn ffurfio dull trylwyr a chadarn o greu CDLl Newydd ar gyfer Casnewydd. Ar ôl ymgynghori, caiff yr adroddiad ei ddiweddaru er mwyn adlewyrchu'r sylwadau a gafwyd yn nodi'r goblygiadau posibl i gynnwys y cynllun a'r broses adolygu h.y. adolygiad o'r cynllun llawn neu adolygiad byr.

Ymgynghori

1.4 Cynhaliodd y Cyngor ymgynghoriad ar y Cytundeb Cyflawni drafft rhwng Ionawr a 5 Mawrth 2021. Gofynnwyd am farn ar y materion y dylid eu hystyried yn yr adolygiad llawn o'r CDLl, ynghyd â'r newidiadau posibl dilynol sydd eu hangen ar y CDLl, fel y nodir ym Mhenodau 5 a 6 yr adroddiad hwn.

1.5 Sylwch, os nad ydych chi neu'ch sefydliad eisoes wedi cofrestru i gymryd rhan, gallwch wneud hyn drwy wefan y Cyngor: **www.casnewydd.gov.uk/cdll** drwy e-bost at **ldp.consultation@newport.gov.uk**, drwy ffonio 01633 656656 neu drwy ysgrifennu at: **Tîm Polisi Cynllunio, Cyngor Dinas Casnewydd, Ystafell 707, Y Ganolfan Ddinesig, Casnewydd, NP20 4UR.**

Friars Walk

2. Cyflwyniad

2.1 Mabwysiadodd y Cyngor y Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) ar 27 Ionawr 2015 ac mae'n nodi fframwaith cynllunio'r Cyngor ar gyfer datblygu a defnydd tir yng Nghasnewydd dros y cyfnod 2011 i 2026. Yn unol â gofynion statudol, mae'r CDLl wedi'i fonitro'n flynyddol a chyhoeddwyd pum Adroddiad Monitro Blynyddol hyd yma[1].

2.2 I sicrhau bod Cynlluniau Datblygu Lleol yn gyfoes, rhaid i awdurdodau cynllunio lleol[2] ddechrau adolygiad llawn o'u CDLlau o leiaf unwaith bob pedair blynedd ar ôl eu mabwysiadu, os nad yn gynt os yw canfyddiadau'r AMBau yn dynodi pryder sylweddol ynghylh gweithrediad y cynllun. Mae'r Adroddiad Adolygu (AA) drafft yn cyflwyno canfyddiadau'r adolygiad[3], gan nodi hyd a lled arfaethedig newidiadau tebygol i'r CDLl presennol ac yn gofyn am gadarnhau y weithdrefn adolygu sydd i'w dilyn wrth baratoi CDLl newydd (CDLlN).

2.3 Mae'r Adroddiad Adolygu drafft wedi'i strwythuro fel yr argymhellwyd mewn canllawiau cenedlaethol ac mae'n cynnwys yr adrannau canlynol:

2.4 **Pennod 3** yn manylu ar y newidiadau polisi a'r sylfaen dystiolaeth ddeddfwriaethol, genedlaethol a lleol allweddol sydd wedi digwydd ers mabwysiadu'r CDLl yn 2015 sy'n ystyriaethau pwysig i lywio adolygiad y CDLl.

2.5 **Pennod 4** yn rhoi crynodeb o brif ganfyddiadau'r pum Adroddiad Monitro Blynyddol (AMB) blaenorol, gan amlinellu'r goblygiadau cysylltiedig ar gyfer adolygu'r CDLl.

2.6 **Pennod 5** yn darparu asesiad o'r CDLl presennol ac yn nodi'r newidiadau posibl o ran y Weledigaeth a'r Amcanion, y Strategaeth Ddatblygu a'r Polisïau i lywio'r broses adolygu.

2.7 **Pennod 6** yn ystyried y meysydd tystiolaeth y byddai angen eu hadolygu/diweddaru wrth baratoi CDLlN

2.8 **Pennod 7** yn ystyried yr opsiynau posibl ar gyfer adolygu'r CDLl a chyfleoedd i gydweithio.

2.9 **Pennod 8** yn rhoi casgliad ar ffurf briodol diwygio'r cynllun ac yn amlinellu'r camau nesaf.

[1] Ar gael i'w gweld yn: http://www.newport.gov.uk/cy/Planning-Housing/Planning/Planning-policy/Local-Development-Plan/LDP-monitoring-reports.aspx

[2] Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (CDLl) (Cymru) 2005, fel y'u diwygiwyd: A.41

[3] Yn ofynnol o dan Adran 69 Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004

3. Llywio Adolygiad Y CDLL

3.1. Mae'n rhaid i'r Cyngor ystyried newidiadau cyd-destunol ers mabwysiadu'r CDLl. Mae hyn yn cynnwys newidiadau i bolisiau, deddfwriaeth a strategaethau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol a fydd â goblygiadau i'r CDLlN. Nodir y newidiadau mwyaf arwyddocaol isod.

Newidiadau Deddfwriaethol

Deddf Cynllunio (Cymru) 2015

3.2 Cafodd Deddf Cynllunio (Cymru) Gydsyniad Brenhinol ym mis Gorffennaf 2015 a daeth i rym fesul cam rhwng mis Hydref 2015 a mis Ionawr 2016. Mae'n nodi cyfres o newidiadau deddfwriaethol i ddiwygio'r system gynllunio yng Nghymru, er mwyn sicrhau ei bod yn deg, yn wydn ac yn galluogi datblygiad. Mae'r Ddeddf yn mynd i'r afael â 5 amcan allweddol sy'n cynnwys cryfhau'r dull cynllunio a arweinir gan gynllun. Mae'n cyflwyno sail gyfreithiol ar gyfer paratoi Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) a Chynlluniau Datblygu Strategol (CDS).

3.3 Mae'n ofyniad statudol i Weinidogion Cymru lunio Fframwaith Datblygu Cenedlaethol. Bydd yr FfDC, a ailenwyd yn Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040, yn disodli Cynllun Gofodol Cymru a bydd yn nodi blaenoriaethau defnydd tir a fframwaith defnydd tir, gan ganolbwyntio ar y raddfa genedlaethol arwyddocaol, ar gyfer Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol. Mae'r FfDC wedi'i osod yn y Senedd ac mae'n destun cyfnod craffu a rhagwelir y caiff ei gyhoeddi ym mis Chwefror 2021; mae sut mae hyn yn effeithio ar Gasnewydd wedi'i nodi isod.

3.4 Yr effaith allweddol ar Gynlluniau Datblygu Lleol o gyflwyno'r FfDC ac CDS yw'r angen i ystyried adolygiad o'r CDLl unwaith y caiff y FfDC a'r CDS eu cyhoeddi neu eu mabwysiadu er mwyn sicrhau bod yr holl gynlluniau defnydd tir yn gyson.

Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) (Diwygio) 2015

3.5 Gweithredwyd diwygiadau i Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Lleol) (Cymru) 2005 mewn ymateb i ganlyniad ymarfer mireinio'r CDLl a'u nod yw symleiddio rhai agweddau ar broses y CDLl. Mae'r Rheoliadau diwygiedig yn dileu'r gofyniad statudol i hysbysebu camau ymgynghori yn y wasg leol; caniatáu i awdurdodau cynllunio lleol wneud diwygiadau i'r CDLl lle nad yw'r materion dan sylw yn ddigon arwyddocaol i warantu'r weithdrefn lawn, heb fynd drwy'r broses adolygu lawn; dileu'r angen i alw am ac ymgynghori ar safleoedd amgen yn dilyn yr ymgynghoriad adneuo; a gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol.

3.6 Daeth y Rheoliadau CDLl diwygiedig i rym ar 28 Awst 2015 ac ynghyd â'r polisi a'r canllawiau cysylltiedig ym Mholisi Cynllunio Cymru (PCC), Argraffiad 10, a Llawlyfr diwygiedig y CDLl (Argraffiad 3), eu nod yw gwneud proses y CDLl yn fwy effeithlon ac effeithiol (h.y. galluogi paratoi ac adolygu cynlluniau'n gyflymach heb ragnodi diangen). Bydd angen ystyried y Rheoliadau diwygiedig o ran unrhyw adolygiad o'r Cynllun a rhoddir ystyriaeth bellach iddynt yn ôl yr angen.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

3.7 Mae'r Ddeddf yn ymwneud â rhoi datblygu cynaliadwy wrth wraidd y Llywodraeth a chyrff cyhoeddus. Nod y Ddeddf hon yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ystyried y tymor hir, gweithio gyda phobl a chymunedau a'i gilydd, ceisio atal problemau a chymryd ymagwedd fwy cydgysylltiedig; drwy gymhwyso saith nod llesiant. Mae Casnewydd wedi cynhyrchu ei Chynllun Llesiant Lleol yn ôl y gofyn sydd wedi disodli'r Cynllun Integredig Sengl (CIS/SIP). Bydd y Ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i CDLlau ystyried canlyniad y Cynllun Llesiant yn y dyfodol yn hytrach na'r CIS y rhoddir sylw iddo ar hyn o bryd. Mae cynaliadwyedd yn un o egwyddorion craidd y CDLl a bydd cysylltiadau clir rhwng y CDLl a'r Cynllun Llesiant.

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

3.8 Cafodd y Ddeddf hon Gydsyniad Brenhinol ym mis Mawrth 2016 ac mae'n cyd-fynd â Deddf Cynllunio (Cymru) 2015 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 i hyrwyddo defnydd cynaliadwy, rheolaeth a datblygu ar adnoddau Cymru. Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) yn cyflwyno deddfwriaeth newydd ar gyfer yr amgylchedd ac yn darparu fframwaith ailadroddol sy'n sicrhau y bydd rheoli adnoddau naturiol Cymru yn gynaliadwy yn ystyriaeth graidd wrth wneud penderfyniadau. Mae'r Ddeddf hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Lywodraeth Cymru lunio Polisi Adnoddau Naturiol Cenedlaethol sy'n nodi'r blaenoriaethau, y risgiau a'r cyfleoedd ar gyfer rheoli adnoddau naturiol Cymru yn gynaliadwy fel y nodir isod.

Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016

3.9 Cafodd Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016 Gydsyniad Brenhinol ym mis Mawrth 2016. Mae tair prif nod i'r Ddeddf: rhoi amddiffyniad mwy effeithiol i adeiladau rhestredig a henebion cofrestredig; gwella'r ffordd y rheolir yr amgylchedd hanesyddol yn gynaliadwy; a chyflwyno mwy o dryloywder ac atebolrwydd i benderfyniadau a wneir ar yr amgylchedd hanesyddol. Mae'r Ddeddf yn rhoi amddiffyniad mwy effeithiol i adeiladau rhestredig a henebion cofrestredig; mae'n gwella'r ffordd y rheolir yr amgylchedd hanesyddol yn gynaliadwy; ac yn cyflwyno mwy o dryloywder ac atebolrwydd i benderfyniadau a wneir ar yr amgylchedd hanesyddol. Bydd y Ddeddf hefyd yn greiddiol i gyfres integredig o ddeddfwriaeth, polisi, cyngor a chanllawiau a fydd, gyda'i gilydd, yn darparu system hyblyg ac effeithiol ar gyfer rheoli amgylchedd hanesyddol Cymru yn gynaliadwy, gan adlewyrchu egwyddorion ac arferion cadwraeth bresennol. Mae'r CDLl yn nodi polisïau sy'n benodol i'r ardal ac nid yw wedi ceisio ailadrodd polisi cenedlaethol a bydd yn sicrhau bod unrhyw newidiadau i arferion cadwraeth yn cael eu hadlewyrchu lle bo angen mewn cynllun newydd.

Deddf Iechyd Y Cyhoedd (Cymru) 2017

3.10 Cafodd Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 Gydsyniad Brenhinol ym mis Gorffennaf 2017. Mae'r Ddeddf yn gwneud newidiadau i'r gyfraith yng Nghymru i wella iechyd ac atal niweidiau iechyd y gellir eu hosgoi. Mae rhai o'r newidiadau perthnasol yn y Ddeddf yn cynnwys llunio strategaeth genedlaethol ar atal a lleihau gorbwysedd a bydd gofyniad i wneud Asesiad o'r Effaith ar Iechyd (AEI) ar benderfyniadau allweddol gan gynnwys Cynlluniau Datblygu lleol yn cael eu gwneud fel rhan o'r Arfarniad Cynaliadwyedd.

Amffitheatr Rufeinig Caerllion

Polisi/Cynlluniau Cynllunio Cenedlaethol

Fframwaith Datblygu Cenedlaethol

3.11 Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi Dyfodol Cymru: cynllun cenedlaethol 2040 (DC) sef haen uchaf y cynllun datblygu yng Nghymru. Mae DC, a adwaenir yn gyfreithiol fel y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC), yn nodi'r fframwaith gofodol 20 mlynedd ar gyfer defnydd tir yng Nghymru, gan gynnig cyd-destun ar gyfer sicrhau seilwaith/twf newydd. Bydd yn canolbwyntio ar faterion datblygu a defnydd tir o bwys cenedlaethol y gall y system gynllunio ddylanwadu arnynt a'u cyflawni. Mae DC yn cymryd lle Cynllun Gofodol Cymru a gafodd ei ddirymu ar 24 Chwefror 2021.

3.12 Mae DC yn nodi Casnewydd fel Ardal Twf Genedlaethol. Mae'r Polisi yn nodi bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi Casnewydd fel y ffocws ar gyfer twf a buddsoddiad rhanbarthol ac mae am weld y ddinas yn chwarae rôl strategol fwy yn y rhanbarth. Mae'n mynd ymlaen i ddweud y dylai Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol ar draws y rhanbarth gydnabod Casnewydd fel ffocws ar gyfer tai strategol a thwf economaidd; gwasanaethau a chyfleusterau hanfodol; gweithgynhyrchu uwch; trafnidiaeth a seilwaith digidol; ac ystyried sut y gallant gefnogi rôl ranbarthol strategol gynyddol Casnewydd ac elwa ohoni. Bydd Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag awdurdodau o fewn y rhanbarth ac yn Lloegr i hyrwyddo rôl strategol Casnewydd ac yn sicrhau bod penderfyniadau buddsoddi allweddol yng Nghymru a Lloegr yn cefnogi Casnewydd. Mae cynnwys Casnewydd fel Canolfan Twf Genedlaethol yn hwb sylweddol i'r ddinas.

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru

3.13 Mabwysiadwyd y Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru (CMCC) ar 12 Tachwedd 2019. Dyma'r cynllun morol cyntaf ar gyfer moroedd Cymru ac mae'n ymdrin ag ardaloedd y cynllun morol sydd ar y glannau ac ar y môr y mae Gweinidogion Cymru yn awdurdod cynllunio morol ar eu cyfer. Mae'r CMCC yn nodi polisïau Gweinidogion Cymru ar gyfer datblygu moroedd Cymru yn gynaliadwy. Bydd y cynllun yn helpu i reoli'r galw cynyddol am ddefnyddio ein hamgylchedd morol, yn annog ac yn cefnogi datblygiad economaidd sectorau morol mewn lleoliadau priodol ac yn ymgorffori ystyriaethau diogelu'r amgylchedd a chymdeithasol mewn penderfyniadau morol. Yn sgil lleoliad arfordirol Casnewydd, bydd angen i fersiwn nesaf y CDLl ystyried y CMCC mabwysiedig yn llawn.

Polisi Cynllunio Cymru (Rhifyn 11) a Nodiadau Cyngor Technegol

3.14 Ers mabwysiadu'r CDLl ym mis Ionawr 2016, mae Llywodraeth Cymru wedi diwygio Polisi Cynllunio Cymru deirgwaith; Argraffiad 11 yw'r fersiwn gyfredol a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021. Ailddrafftiwyd Polisi Cynllunio Cymru (PCC) i sicrhau bod goblygiadau cyhoeddi Dyfodol Cymru: cynllun cenedlaethol 2040 wedi'u hintegreiddio'n llawn mewn polisi. Mae hefyd yn rhoi'r cysyniad o greu lleoedd wrth wraidd polisi cynllunio cenedlaethol er mwyn sicrhau bod penderfyniadau cynllunio yn ystyried pob agwedd ar lesiant ac yn darparu datblygiadau newydd sy'n gynaliadwy ac sy'n darparu ar gyfer anghenion pawb.

3.15 Ers mabwysiadu'r CDLl, gwnaed y newidiadau canlynol i Nodiadau Cyngor Technegol Mwynau (NCTM/MTAN) yng Nghymru:

- NCT 1: Cafodd Astudiaethau Argaeledd Tir ar gyfer Tai ar y Cyd eu dirymu gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth 2020.
- NCT 4: Diweddarwyd Datblygu Manwerthu a Masnach fis Tachwedd 2016.
- NCT 8: Cynllunio ar gyfer Ynni Adnewyddadwy ei ddirymu gan Lywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2021.
- NCT 11: Sŵn. Cafwyd galwad am dystiolaeth a wnaed yn gynnar yn 2020 i gefnogi'r adolygiad o'r NCT i gynnwys ansawdd aer a seinwedd. Cynllun Aer Glân i Gymru - Awyr Iach, Cymru Iach.
- NCT12: Diweddarwyd y dyluniad ym mis Mawrth 2016.
- NCT 14: Diweddarwyd Cynllunio Arfordirol yn ddiweddar, ac mae ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu hadolygu.
- NCT 15: Diweddarwyd yr ymgynghoriad ar Ddatblygu a Pherygl o Lifogydd yn ddiweddar, ac mae ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu hadolygu.
- NCT 20: Diweddarwyd Cynllunio a'r Gymraeg yn Hydref 2017.
- NCT 21: Diweddarwyd gwastraff ym mis Chwefror 2017.
- NCT 24: Cynhyrchwyd yr Amgylchedd Hanesyddol ym mis Mai 2017.
- Mae gwaith cyfredol yn cael ei wneud ar adolygu amaethyddiaeth ddwys.

Llawlyfr Cynllun Datblygu Lleol, Rhifyn 3

3.16 Cyhoeddwyd y Llawlyfr Datblygu, Argraffiad 3, ar 26 Mawrth 2020. Mae'r Llawlyfr yn ddogfen gyfeirio ar gyfer ymarferwyr sy'n gyfrifol am, neu'n cyfranu at, baratoi a gweithredu cynlluniau datblygu. Mae'n cynnwys canllawiau ymarferol ar sut i baratoi, monitro a diwygio cynllun datblygu, wedi'i seilio ar dystiolaeth gadarn i sicrhau bod cynlluniau'n effeithiol, yn cael eu cyflawni ac yn cyfrannu at greu lleoedd, fel y diffinnir yn y polisi cenedlaethol a nodir yn PCC. Mae'r Llawlyfr yn ymgorffori'r gwersi a ddysgwyd hyd yma, arfer gorau wrth ddatrys materion a sut i 'ddad-beryglu' cynlluniau drwy baratoi sail dystiolaeth gadarn a phendant. Mae'r Llawlyfr yn egluro disgwyliadau Llywodraeth Cymru ynglŷn â'r broses o lunio'r cynllun. Dyma fydd un o'r dogfennau cyfeirio allweddol ar gyfer datblygu CDLl newydd.

Polisi Adnoddau Naturiol

3.17 Yn unol â Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2015 cynhyrchodd Llywodraeth Cymru Bolisi Adnoddau Naturiol (PAN) ym mis Awst 2017. Ffocws y PAN yw rheoli adnoddau naturiol Cymru yn gynaliadwy, er mwyn gwneud y mwyaf o'u cyfraniad i gyflawni nodau sydd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae'r PAN yn nodi tair Blaenoriaeth Genedlaethol: darparu datrysiadau sy'n seiliedig ar natur, cynyddu effeithlonrwydd ynni adnewyddadwy ac adnoddau, a mabwysiadu ymagwedd sy'n seiliedig ar le. Mae'r PAN hefyd yn gosod y cyd-destun ar gyfer Datganiadau Ardal (DA), a gynhyrchir gan Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) (gweler isod), gan sicrhau bod y blaenoriaethau cenedlaethol ar gyfer rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy yn llywio'r dull o gyflawni'n lleol. Rhaid i Awdurdodau Cynllunio Lleol roi sylw i'r Datganiad Ardal perthnasol mewn Cynlluniau Datblygu Lleol.

Y Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru

3.18 Yn unol â Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr (2010), mae Llywodraeth Cymru wedi cynhyrchu ei hail strategaeth genedlaethol ar reoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol (RhPLIEA/FCERM) (Hydref 2020). Mae'r strategaeth yn nodi sut mae'r Llywodraeth yn bwriadu rheoli'r risg ac yn gosod amcanion a mesurau'r holl bartneriaid, gan gynnwys CNC, am y deng mlynedd nesaf. Bydd angen i CDLl newydd gydnabod y risg a darparu fframwaith polisi sy'n ceisio atal amlygiad i risg a fydd yn cael ei lywio gan Fap Llifogydd Cymru disgwyliedig.

Strategaeth Trafnidiaeth Cymru

3.19 Mae Llywodraeth Cymru wedi dechrau ymgynghori'n ddiweddar ar strategaeth drafnidiaeth newydd i Gymru: gweledigaeth ar gyfer trafnidiaeth yng Nghymru (Tachwedd 2020). Y weledigaeth gyffredinol ar gyfer y strategaeth yw cyflawni 'System drafnidiaeth hygyrch a chynaliadwy'. Mae'r STC yn ddogfen statudol sy'n ofynnol gan Ddeddf Trafnidiaeth (Cymru) 2006 (Y Ddeddf). Mae'r strategaeth yn cwmpasu pob math o drafnidiaeth, gan nodi blaenoriaethau strategol a chanlyniadau dymunol y llywodraeth, gan ddarparu cyswllt â blaenoriaethau ehangach yn ogystal â chynlluniau ar lefel awdurdodau lleol. Bydd datblygu'r strategaeth hon yn cael effaith glir ar CDLl newydd.

Y Cyd-destun Rhanbarthol

Cynlluniau Datblygu Strategol (CDS)

3.20 Nod y CDS yw mynd i'r afael â ffactorau rhanbarthol fel tai, cyflogaeth a thrafnidiaeth ar draws y rhanbarth. Rhagwelir y bydd Casnewydd yn rhan o'r ardal gynllunio strategol hon, yn unol â'r cynigion ar gyfer Bargen Ddinesig Dinas-ranbarth Caerdydd (DRC) sy'n dod i'r amlwg. Bydd gan CDLlau rôl sylfaenol o hyd yn y system a arweinir gan gynllun. Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n ymgynghori ar hyn o bryd ar y rheoliadau ar gyfer sefydlu Cydbwyllgorau Corfforaethol (CC) yn ogystal â'r is-ddeddfwriaeth ar gyfer y weithdrefn i gynhyrchu CDSau yng Nghymru. Bydd y CC yn gyfrifol am gyflawni cynllunio strategol ac felly disgwylir y bydd cynnydd ar Gynllun Datblygu Strategol De-ddwyrain Cymru yn digwydd ar ôl ymgynghori yn 2021.

Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a'r Fargen Ddinesig

3.21 Cytunodd Llywodraeth y DU ar Fargen Ddinesig gwerth £1.28 biliwn ar gyfer Prifddinas-Ranbarth Caerdydd mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru a 10 awdurdod lleol, gan gynnwys Cyngor Dinas Casnewydd. Fel y nodir yn yr adroddiad 'Pweru Economi Cymru, bwriad Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yw annog y deg awdurdod lleol a phartneriaid allweddol eraill yn ei ffiniau i weithio gyda'i gilydd a chydweithio ar brosiectau a chynlluniau ar gyfer yr ardal. Mae hyn yn yn cynnwys buddsoddi yn seilwaith y rhanbarth, creu Awdurdod Trafnidiaeth Rhanbarthol anstatudol, datblygu gallu o ran defnyddio lled-ddargludyddion cyfansawdd, creu Bwrdd Sgiliau a Chyflogaeth, cymorth ar gyfer cyflogaeth y dyfodol, Sefydliad Busnes Rhanbarthol ac ymrwymiad i ddull partneriaeth o ymdrin â thai ac adfywio. Mae'r Awdurdodau sy'n ffurfio'r Brifddinas-Ranbarth yn parhau i weithio ar gais Bargen Ddinas i ariannu prosiectau sydd â'r nod o hybu pa mor gystadleuol fydd y rhanbarth dros yr 20 mlynedd nesaf. Rhoddir ystyriaeth bellach i gynnydd agenda Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, Cynnig y Fargen Ddinas ac unrhyw oblygiadau dilynol i'r CDLl.

Porth y Gorllewin

3.22 Mae Porth y Gorllewin yn bartneriaeth strategol a sefydlwyd yn ddiweddar sy'n anelu at ddarparu pwerdy economaidd a fydd yn sbarduno twf ar ddwy ochr Afon Hafren. Fel partner cyfartal, disgwylir i Gasnewydd fod yn chwaraewr allweddol yn llwyddiant Porth y Gorllewin a gwneud y gorau ar fanteision mwy o gydweithio. Ym mis Tachwedd 2019, lansiwyd Porth y Gorllewin yn ffurfiol fel partneriaeth strategol yn hyrwyddo ac yn sicrhau'r twf economaidd mwyaf posibl ar draws De Cymru a Gorllewin Lloegr i greu swyddi, hybu ffyniant a chefnogi prifysgolion a busnesau'r rhanbarth.

3.23 Bydd angen manteisio'n llawn ar y cryfderau sy'n gysylltiedig â gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau yn y Porth Gorllewinol wrth greu'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

Datganiadau Ardal

3.24 Mae'n ofynnol i Cyfoeth Naturiol Cymru baratoi Datganiadau Ardal (DA) o dan adran 11 Deddf yr Amgylchedd (Cymru), 2016. Datblygir y Datganiadau Ardal hyn er mwyn helpu i hwyluso gweithredu'r Polisi Adnoddau Naturiol (PAN) Cenedlaethol ac adeiladu ar y dystiolaeth a nodir yn yr Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol (ASAN/SoNNAR). Cyhoeddwyd Datganiad Ardal De Ddwyrain Cymru (DADDdC) ar 1 Ebrill 2020. Mae wedi mynd ati ar raddfa tirwedd i ystyried ble a pham rydym am adeiladu gwydnwch ecosystemau o ran ardaloedd tirwedd arbennig ac unigryw De-ddwyrain Cymru. Cynhyrchwyd DADDdC i lywio cynllunio ac mae'n helpu rhanddeiliaid i ystyried gwahanol ffyrdd o gydweithio i fodloni'r pedair thema strategol:

1. **Cysylltu Ein Tirweddau - nodi cyfleoedd lleol ar gyfer ein safleoedd gwarchodedig, ein hamgylcheddau naturiol ac adeiledig sy'n cyfrannu at wydnwch rhwydweithiau cynefinoedd sydd â blaenoriaeth ehangach yn y rhanbarth.**

2. **Gwent Barod ar gyfer yr Hinsawdd – nodi cyfleoedd tirwedd a rhanbarthol ac ymyriadau ar y cyd ar gyfer addasu a lliniaru yn yr hinsawdd sy'n gwella ecosystemau lleol a gwydnwch cymunedol.**

3. **Iach Heini a Chysylltiedig – nodi cyfleoedd ac ymyriadau cydweithredol sy'n diogelu ac yn gwella iechyd a llesiant**

4. **Ffyrdd o Weithio – nodi manteision cydweithredu rhanbarthol strategol a nodi bod angen i ni wneud hynny ar raddfa ranbarthol er mwyn sicrhau'r manteision mwyaf posibl o ran darpariaeth leol ac adnoddau naturiol.**

3.25 Mae'n ofynnol i'r Cynllun Datblygu Lleol newydd ystyried y DADDdC hwn a bod yn gyson ag ef a chaiff hyn ei farnu yn erbyn prawf cadernid adeg ei archwilio.

ACLlau Cyfagos

3.26 O ystyried yr amgylchiadau eithriadol sy'n cael eu profi drwy bandemig Covid-19, mae datblygu CDLl yn unol â Chytundebau Cyflawni y cytunwyd arnynt wedi bod yn her. Mae ACLlau wedi bwrw ymlaen â gwaith technegol, ond mae angen Cytundeb Cyflawni diwygiedig i gytuno ar ffordd newydd ymlaen ar gyfer paratoi CDLlN. Nodir isod y cam y cyrhaeddodd ein awdurdodau cyfagos cyn Covid-19.

3.27 Mabwysiadodd Cyngor Dinas Caerdydd ei CDLl ar 28 Ionawr 2016. Mae gan y CDLl gyfnod cynllun o 2006-2026. Wedi pedwaredd blwyddyn ei fabwysiadu dechreuodd y Cyngor adolygu'r CDLl. Cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ar yr Adroddiad Adolygu a'r Cytundeb Cyflawni yn gynnar yn 2020 ond oherwydd effaith Covid-19, mae'r ddau wrthi'n cael eu diweddaru a daeth yr ymgynghoriad i ben ym mis Chwefror 2021.

3.28 Mabwysiadodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili ei CDLl ar 23 Tachwedd 2010. Mae gan y CDLl gyfnod cynllun o 2006-2021. Ar ôl ystyried yr ail AMB (2013), penderfynodd y Cyngor ddechrau gweithio ar Adolygiad o'r CDLl. Digwyddodd y CDLlN Adneuo yn gynnar yn 2016 ond ar 11 Hydref 2016, ar ôl derbyn gwrthwynebiadau gan Lywodraeth Cymru, penderfynodd y Cyngor dynnu'r CDLlN yn ôl. Ar 23 Hydref 2019 cytunodd y Cyngor i ddechrau gweithio ar adolygiad llawn o'r CDLl mabwysiedig ac mae wedi cynhyrchu adroddiad adolygiad drafft newydd. Mae'r Cytundeb Cyflawni wedi'i ddiweddaru (sy'n adlewyrchu sefyllfa Covid) yn destun ymgynghoriad ar hyn o bryd a fydd yn dod i ben ar 29 Mawrth 2021. Mae'r Cyngor hefyd yn cynnal proses chwilio am safleoedd Ymgeisiol fydd yn dod i ben ar 31 Awst 2021.

3.29 Mabwysiadodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen ei CDLl ym mis Rhagfyr 2013. Mae'r CDLl yn cwmpasu'r cyfnod 2013-2021. Penderfynodd Cyngor Torfaen adolygu'r CDLl yn 2017. Dechreuodd y gwaith ar y CDLlN ar 10 Mawrth 2020 ar ôl cymeradwyo eu Cytundeb Cyflawni. Ar hyn o bryd, mae'r Cyngor yn cynnal ymgynghoriad ar ei Strategaeth a Ffefrir a fydd yn dod i ben ar 26 Mawrth 2021.

3.30 Mabwysiadodd Cyngor Sir Fynwy ei CDLl ar 14 Chwefror 2014. Mae gan y CDLl gyfnod cynllun o 2011-2021. Penderfynodd Cyngor Sir Fynwy adolygu'r CDLl yn 2017. Dechreuodd y gwaith ar y CDLlN ar 14 Mai 2018 yn dilyn cymeradwyo eu CC gan Lywodraeth Cymru; cyfnod y cynllun ar gyfer y CDLLN yw 2018-2033. Mae cyhoeddi amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd Llywodraeth Cymru wedi golygu bod y Cyngor wedi gorfod ailedrych ar gamau Twf ac Opsiynau Gofodol a'r Strategaeth a Ffefrir ym mhroses y CDLlN. Mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno ar CC wedi'i ddiweddaru ym mis Hydref eleni a bydd y gwaith yn mynd rhagddo yn unol â'r amserlen newydd hon.

Cyd-destun Lleol

Amcanestyniadau Poblogaeth ac Aelwydydd ar Sail 2018

3.31 Cyhoeddodd y Swyddfa Ystadegau Gwladol amcanestyniadau poblogaeth awdurdodau lleol ar sail 2018 ar 27 Chwefror 2020. Cafodd y rhain eu hailgyhoeddi wedyn ar 11 Mehefin 2020 yn diwygio gwall a ddarganfuwyd yn y datganiad data ym mis Chwefror. Mae'r amcanestyniadau'n rhoi syniad o faint a strwythur oedran posibl y boblogaeth yn y dyfodol ar gyfer awdurdodau lleol yng Nghymru ar gyfer y cyfnod 2018 i 2043. Casnewydd sydd â'r cynnydd mwyaf a ragwelir o 5.1% yn y boblogaeth dros y blynyddoedd hyn. Yn yr un modd, cyhoeddwyd amcanestyniadau aelwydydd awdurdodau lleol 2018 ar 27 Chwefror 2020. Mae'r amcanestyniadau'n rhoi syniad o nifer yr aelwydydd a'u cyfansoddiad yng Nghymru yn y dyfodol. Unwaith eto, Casnewydd sydd â'r cynnydd mwyaf o 6.9% mewn aelwydydd. Bydd yr amcanestyniadau hyn yn sail i ddadansoddiad ar gyfer CDLl newydd ar gyfer Casnewydd.

[4] http://www.newport.gov.uk/documents/One-Newport/Local-Well-being-Plan-2018-23-English-Final.pdf

Cynllun Llesiant Lleol Casnewydd

3.32 O dan ddarpariaethau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, rhaid sefydlu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) ar gyfer pob Awdurdod Lleol yng Nghymru. Sefydlodd Casnewydd BGC Casnewydd yn Un, a chyhoeddodd y bartneriaeth hon y Cynllun Llesiant Lleol ar gyfer Casnewyddt[4] ar 1 Mai 2018.

3.33 Mae'r Cynllun Llesiant yn nodi blaenoriaethau a chamau gweithredu'r BGC ar gyfer y cyfnod 2018-2023. Yn gyntaf, mae'r Cynllun yn cymryd y saith nod Llesiant ac mae wedi nodi tri ar ddeg o flaenoriaethau. Yna datblygwyd pedwar amcan llesiant i gyflawni yn erbyn y nodau a'r blaenoriaethau Llesiant; sef:

1. **Mae pobl yn teimlo'n gadarnhaol am fyw, gweithio, ymweld a buddsoddi yng Nghasnewydd**
2. **Mae gan bobl sgiliau a chyfleoedd i ddod o hyd i waith addas a chyfrannu at dwf economaidd cynaliadwy**
3. **Mae pobl a chymunedau yn gyfeillgar, hyderus ac wedi eu grymuso i wella eu llesiant**
4. **Mae gan Gasnewydd amgylcheddau iach, diogel a gwydn**

3.34 Yn olaf, cytunwyd ar bum ymyriad integredig i sicrhau yr eir i'r afael â'r blaenoriaethau mewn modd sy'n canolbwyntio ac wedi'i dargedu. Mae gan bob un o'r pum ymyriad rywfaint o ddylanwad uniongyrchol neu anuniongyrchol dros broses y cynllun datblygu; sef:

- "Cynnig" Casnewydd – pecyn cyflawn dinas ddymunol i fyw a gweithio ynddi.
- Cymunedau Cadarn Cryf – mabwysiadu dull ataliol sy'n seiliedig ar leoedd.
- Sgiliau Cywir - Mynediad - i sgiliau ac addysg sy'n cyd-fynd â chyfleoedd cyflogaeth.
- Mannau Gwyrdd a Diogel – lle gwyrddach, iachach a mwy diogel gyda mynediad cyfartal i ofod o safon.
- Teithio Cynaliadwy – trafnidiaeth effeithlon, ddiogel a hygyrch gydag effaith isel ar yr amgylchedd.

3.35 Cafwyd adroddiadau blynyddol ar Gynllun Llesiant Casnewydd ers ei gyhoeddi ac mae adolygiad yn cael ei gynnal ar hyn o bryd. Mae'n ofynnol i Gynllun Llesiant gael ei gyhoeddi heb fod yn hwyrach na blwyddyn ar ôl dyddiad pob etholiad arferol i'r awdurdod lleol, sef Mai 2022. Bydd y gwaith ar gyfer y cynllun llesiant nesaf yn gorgyffwrdd â datblygiad y CDLIN a bydd perthynas gydweithredol rhwng y ddwy broses yn cael ei chynnal. Bydd hyn yn sicrhau bod y CDLIN wedi rhoi sylw i'r Cynllun Llesiant wrth i'r ddau gael eu datblygu. Cydnabyddir bod y Cynllun Llesiant yn rhan sylfaenol o'r sylfaen dystiolaeth ar gyfer cynlluniau datblygu fel y nodir ym Mholisi Cynllunio Cymru.

Cynllun Corfforaethol

3.36 Mae Cynllun Corfforaethol Casnewydd (2017-2022) yn nodi sut y bydd y Cyngor yn adeiladu ar lwyddiannau ac yn Adeiladu Casnewydd Well. Mae'r cynllun yn nodi sut y gwneir hyn drwy ganolbwyntio ar swyddi a'r economi, addysg a sgiliau, tegwch a chydraddoldeb, diogelwch cymunedol a chydlyniant, yr amgylchedd, trafnidiaeth, diwylliant a lles cymdeithasol. Mae gan y pedwar ymrwymiad a nodir yn y cynllun, Cymunedau Cadarn, Dinas Ffyniannus, Pobl Uchelgeisiol a Chyngor Modern, agweddau a fydd yn dylanwadu ar ffocws y CDLIN ac yn ei gyfeirio. Gellir gweld effaith y cynllun yn nhermau defnydd tir drwy ganolbwyntio ar gyflawni trosglwyddiadau asedau'r Cyngor, bodloni statws y ddinas sy'n ystyriol o ddementia, canolbwyntio ar ddatblygu mwy o BBaCh yn y Ddinas, delio â phroblemau parcio, cyfleusterau gwastraff newydd, cyfleusterau addysg a sgiliau gwell neu newydd, bodloni gofynion capasiti gofal cymdeithasol a darparu canolfannau gwasanaeth cymdogaeth.

3.37 Ategir y cynllun corfforaethol gan dair strategaeth gorfforaethol berthnasol – Strategaeth Ddigidol, Cynllun Cydraddoldeb Strategol a Strategaeth y Gymraeg. Mae'r Strategaeth Ddigidol (2015-2020), sy'n cael ei hadolygu ar hyn o bryd, yn nodi sut y bydd y Cyngor yn galluogi cysylltedd ac yn cynyddu mynediad at wasanaeth. Y ffocws yw i Gasnewydd ddod yn ddinas ddigidol sy'n grymuso ei dinasyddion, ei chwsmeriaid a'i busnesau drwy ddefnyddio gwasanaethau digidol yn arloesol. Bydd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (2020-2024) yn ddarn annatod o wybodaeth ar gyfer y gwaith Asesu Integredig a wneir ar gyfer CDLIN. Mae Strategaeth y Gymraeg (2017-2022) yn nodi gweledigaeth y gall 'pobl Casnewydd ddefnyddio'r Gymraeg ym mhob agwedd ar fywyd'. Bydd y CDLIN yn ystyried nodau'r

strategaeth hon wrth gynnal ei hasesiad o'r effaith ar yr iaith, ac wrth baratoi'r cynllun, yn ogystal â'r goblygiadau uniongyrchol o ran defnydd tir e.e. darparu ysgolion Cymraeg.

3.38 Mae'r Cyngor wedi ymrwymo'n ddiweddar i'r Siarter Gwneud Lleoedd Cymru; drwy ymuno â Siarter Gwneud Lleoedd Cymru, mae'r Cyngor yn addo:

- Cynnwys y gymuned leol wrth ddatblygu cynigion
- Dewis lleoliadau cynaliadwy ar gyfer datblygiadau newydd
- Rhoi blaenoriaeth i gerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus
- Creu strydoedd a mannau cyhoeddus diogel a chroesawgar sydd wedi'u diffinio'n dda
- Hyrwyddo cymysgedd cynaliadwy o ddefnyddiau i wneud lleoedd yn fywiog
- Gwerthfawrogi a pharchu rhinweddau a hunaniaeth unigryw gadarnhaol lleoedd sy'n bodoli eisoes.

3.39 Yn ogystal, mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwymo i'r Siarter Teithio Iach ar gyfer Gwent. Mae'r siarter hon yn ymrwymo'r un ar hugain o sefydliadau sector cyhoeddus blaenllaw hynny yng Ngwent i gefnogi ac annog staff i deithio mewn ffordd gynaliadwy i'r gwaith ac yn ôl. Trwy 15 cam gweithredu uchelgeisiol, mae'r siarter yn hybu cerdded, beicio, gweithio ystwyth a defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus a cherbydau allyriadau isel iawn. Y nod yw cynyddu cyfran y teithiau cynaliadwy a wneir i leoedd gwaith ac yn ôl, gan leihau'r effaith ar yr amgylchedd a gwella iechyd pobl Gwent ar gyfer y genhedlaeth bresennol a'r rhai sydd i ddod.

Cynlluniau a Strategaethau eraill y Cyngor

3.40 Mae'r cyd-destun cenedlaethol a rhanbarthol wedi gweld llawer o newid, ac adlewyrchir hyn yn rhaglen waith y Cyngor ei hun. Mae nifer o gynlluniau a strategaethau perthnasol wedi'u creu ers mabwysiadu'r CDLl a fydd yn darparu dull wedi'i ddiweddaru neu newydd o ymdrin â materion lleol. Ceir crynodeb o'r cynlluniau a'r strategaethau mwyaf perthnasol isod:

3.41 **Mae Strategaeth Twf Economaidd Casnewydd (STE) fabwysiadwyd yn 2015, yn ymrwymo i weledigaeth a fframwaith deng mlynedd ar gyfer adeiladu economi Casnewydd. Ers 2015, mae Casnewydd wedi dod yn ddinas fwy cystadleuol gyda dylanwad cynyddol mewn sectorau gwerth uchel. Rydym wedi datblygu llu o lwybrau hyfforddi a datblygu ar gyfer gweithwyr yn y dyfodol ac mae'r Ddinas yn gweld sector twristiaeth sy'n ehangu'n gyflym. Erbyn hyn, mae gan Gasnewydd ran ganolog yn llwyddiant Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a Phartneriaethau Porth y Gorllewin ac fel sefydliad rydym yn croesawu ffyrdd newydd o weithio. Diweddarwyd y Strategaeth Twf Economaidd, a adnewyddwyd ym mis Chwefror 2020, i sicrhau bod Casnewydd yn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i alluogi a hwyluso twf yn ogystal â chanmol adfywiad ffisegol parhaus y Ddinas. Cynhyrchwyd atodiad adfer (2020) ar gyfer y STE gan y Cyngor ym mis Mehefin 2020 i nodi sut y bydd y Cyngor yn cefnogi sefydlogrwydd a thwf economaidd y ddinas yn sgil pandemig y coronafeirws.**

Afon Wysg gyda'r nos

3.42 **Mae Uwchgynllun Canol Dinas Casnewydd (2019 – 2029) yn nodi fframwaith strategol y Cyngor ar gyfer adfywio Canol y Ddinas. Diweddarwyd hwn yn 2019 i adlewyrchu'r cynnydd a wnaed hyd yma a chafodd gweledigaeth a set newydd o brosiectau blaenoriaeth eu cymeradwyo.**

3.43 Mae gofynion Deddf Teithio Llesol 2013 wedi golygu bod y Cyngor wedi mynd i'r afael â chyfres o Fapiau Llwybrau presennol ac integredig; bydd hyn yn darparu sail dystiolaeth newydd ar gyfer gwaith CDLIN ar faterion teithio cynaliadwy. Mae rôl glir wedi'i nodi i'r system gynllunio hwyluso teithio llesol, a bydd angen i'r CDLIN ystyried allbynnau gofynion deddfwriaethol y ddeddf. Mae'r cynllun gweithredu cenedlaethol hwn yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru a sut y cyflawnir y symudiad diwylliannol hwn tuag at flaenoriaethu teithio llesol e.e. drwy ddatblygiadau, polisi cynllunio, rhwymedigaethau cynllunio ac ati.

3.44 **Mabwysiadwyd Strategaeth Wastraff Casnewydd (2019-2025)** ym mis Chwefror 2020 ac mae hwn yn nodi'r amcanion, y cynlluniau gweithredu a'r rhaglen fonitro i sicrhau bod yr holl elfennau sy'n gysylltiedig â gwell ailgylchu yn cael eu gyrru'n strategol a'u monitro'n gadarn. Mae camau gweithredu sy'n seiliedig ar ddefnydd tir yn cynnwys darparu cyfleusterau newydd megis canolfannau Ailgylchu Gwastraff y Cartref.

3.45 **Mae Adroddiad Dyletswydd Bioamrywiaeth a Gwydnwch Ecosystemau 2019** yn un o ofynion Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 ac mae'n amlinellu sut mae'r sefydliad wedi mynd i'r afael â'i ddyletswydd bioamrywiaeth ac, o ganlyniad, yn cyflawni ei amcanion Llesiant ac amcanion y Cynllun Adfer Natur. Mae'r adroddiad yn dangos ymagwedd gadarnhaol ac yn amlygu'r prosiectau a'r uchelgeisiau hynny ar gyfer gweithio yn y dyfodol a all ddarparu tystiolaeth a mewnbwn perthnasol i CDLIN. Un o nodau'r Cyngor, a'r BGC, yw datblygu Cynllun Seilwaith Gwyrdd. Bydd cynllun o'r fath a'r dystiolaeth yn gefn iddo yn addysgiadol allweddol ar gyfer CDLI newydd ac yn bodloni gofynion Polisi Cynllunio Cymru ar gyfer asesiad o'r fath.

3.46 Mae gan Gasnewydd 11 o Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer (ARhAA/AQMA) ac ers mabwysiadu'r CDLI datblygwyd CCA i sicrhau yr ymdrinnir yn ddigonol ag effeithiau ansawdd aer drwy'r drefn ceisiadau cynllunio. Mae'r gwaith sy'n cael ei wneud gan Lywodraeth Cymru ar ddiwygio Nodyn Cyngor Technegol 7 a'r dyraniadau datblygu newydd o fewn y CDLIN yn golygu y bydd angen i'r cynllun ystyried yr effaith ar ansawdd aer ar y lefel strategol. Bydd Cynllun Gweithredu Ansawdd Aer yn cael ei ddatblygu gan y Cyngor a bydd gwaith sy'n gysylltiedig â hyn yn llywio CDLIN. Mae cyhoeddi Cynllun Aer Glân i Gymru: Awyr Iach, Cymru Iach (2020) yn diweddar yn nodi'r pwnc hwn yn glir fel pryder. Bydd CDLIN yn ystyried ei effaith a'r rôl y gall cynllunio ei gymryd i helpu i fynd i'r afael ag achosion o ansawdd aer gwael.

3.47 Mae perygl llifogydd yn bryder allweddol i ardal Casnewydd, ac un math o reoli dŵr y gall y system gynllunio ddylanwadu arno yw'r datrysiad Draenio Cynaliadwy (DC) ar gyfer datblygiadau newydd. Sefydlodd Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr (2010) greu Corff Cymeradwyo Draenio Cynaliadwy (CCC) mewn awdurdodau lleol. Mae'r ddeddfwriaeth yn rhoi cyfrifoldeb statudol i'r cyrff hynny dros gymeradwyo ac mewn amgylchiadau penodol, mabwysiadu'r systemau draenio cymeradwy. O 7 Ionawr 2019, mae angen system ddraenio gynaliadwy (SDC) ar gyfer dŵr wyneb ar bob datblygiad newydd o fwy nag 1 tŷ annedd neu lle mae'r ardal adeiladu dros 100 metr sgwâr. O'r dyddiad hwn ymlaen, rhaid i SDCau ar ddatblygiadau newydd gael eu cynllunio a'u hadeiladu yn unol â Safonau SDCau Statudol a rhaid iddynt gael eu cymeradwyo gan CCC yr awdurdod lleol cyn dechrau ar y gwaith adeiladu. Mae hyn yn amlwg yn cael effaith ar ofynion datblygu a gwaith asesu llifogydd yn y dyfodol a wneir ar gyfer y CDLIN.

3.48 **Mae Strategaeth Reoli a Chynllun Gweithredu Cyrchfannau Casnewydd** yn cydnabod cryfderau Casnewydd ac yn mynd i'r afael â gwendidau Casnewydd fel cyrchfan, gan nodi'r camau allweddol sydd eu hangen i wella profiad ymwelwyr, yn ogystal â chamau gweithredu parhaus sy'n sail i hyn. Mae twristiaeth yn hanfodol i economi Casnewydd, sydd wedi gweld newid trawsnewidiol mewn swyddi

o ddiwydiant trwm a gweithgynhyrchu i swyddi yn y sector cyhoeddus a diwydiannau gwasanaeth, y mae twristiaeth yn sector hollbwysig sy'n cynrychioli tua 5% o gyfanswm y gweithlu. Mae pwysigrwydd chwaraeon a thwristiaeth a digwyddiadau i Gasnewydd yn parhau i gynyddu gydag atyniad Pentref Chwaraeon Rhyngwladol Casnewydd, Felodrom Cenedlaethol, gwell cyfleusterau yn Rodney Parade, Canolfan y Confensiwn Rhyngwladol, a lleoliad y Cwpan Ryder yn y Celtic Manor. Cafodd pwysigrwydd digwyddiadau o'r fath eu nodi'n glir yn y strategaeth CDLl mabwysiedig.

Pandemig Covid-19

3.49 Mae argyfwng iechyd Covid-19 wedi creu her sylweddol a digynsail ac nid yw ei effaith ar fusnesau a normau cymdeithasol yn glir eto. Bydd angen ystyried rôl cynllunio i gynorthwyo unrhyw adferiad economaidd a chymdeithasol yn y sail dystiolaeth ar gyfer unrhyw CDLl newydd. Mae'r ffaith bod pandemig y Coronafeirws wedi cael effaith enfawr ar y ffordd y mae pobl yn gweithio, teithio, defnyddio mannau gwyrdd agored yn drawiadol Mae hefyd wedi cael effaith o ran y gostyngiad yng nghyfraddau cyflenwi anheddau, a datblygiad yn gyffredinol, ac mae'n anochel ein bod yn disgwyl cofnodi bod llai o anheddau wedi'u cwblhau yn 2020; rydym yn obeithiol y bydd cyfraddau cyflawni'n gwella o 2021 a thu hwnt. Mae'r Cyngor wedi gosod ei nodau adfer strategol ger bron sy'n amlinellu sut y byddwn yn parhau i adeiladu Casnewydd well. Mae'r gwaith hwn wedi arwain at atodiad i'r Strategaeth Twf Economaidd sy'n nodi sut mae byd busnes yn cael ei gefnogi yn ystod yr argyfwng hwn (gweler uchod). Mae gan gynllunio rôl i'w chwarae wrth ddelio ag effeithiau'r pandemig hwn a chaiff hyn ei adlewyrchu mewn cynllun newydd.

Adeiladu Lleoedd Gwell (Gorffennaf 2020)

3.50 Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru 'Adeiladu Lleoedd Gwell: Creu Lleoedd ac Adferiad Covid-19' ym mis Gorffennaf 2020. Mae'r ddogfen hon yn nodi blaenoriaethau polisi cynllunio Llywodraeth Cymru er mwyn helpu i weithredu yn y cyfnod adfer ar ôl argyfwng y pandemig COVID. Mae'r canllawiau'n rhoi'r system gynllunio yn ganolog wrth ystyried materion adeiladu a'r amgylchedd naturiol sydd wedi codi o'r pandemig. Mae'r papur yn amlygu'r polisïau a'r offer presennol i'w defnyddio ar gyfer cynllunwyr tuag at eu nod o leoedd gwell i fyw ynddynt ac ymlacio ynddynt. Pwysleisiwyd pwysigrwydd ein hamgylcheddau drwy'r argyfwng hwn ac er y dylai'r system wneud popeth o fewn ei gallu i gefnogi adferiad economaidd, nid yw hyn i fod ar draul ffactorau amgylcheddol a chymdeithasol; mae'r agenda creu lleoedd i'w chroesawu gan bawb sy'n ymwneud â'r system gynllunio. Mae'r eglurhad hwn i'w groesawu a bydd yn llywio ffocws sut i ymdrin â'r effaith ar y pandemig mewn CDLl yn y dyfodol.

4. Canfyddiadau Allweddol AMB

4.1 Fel y cynghorir yn Llawlyfr y CDLl, dylai adolygiad o'r cynllun, ymhlith pethau eraill, ddefnyddio canfyddiadau Adroddiadau Monitro Blynyddol (AMBau) cyhoeddedig. Cyhoeddwyd AMB diweddaraf Casnewydd ym mis Hydref 2020 ac mae'n cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2019 a 31 Mawrth 2020.

4.2 Yn gyffredinol, mae'r CDLl wedi cael effeithiau cadarnhaol ac mae'r fframwaith polisi wedi bod yn effeithiol o ran sicrhau datblygu gwirioneddol gynaliadwy. Mae'r tabl isod yn nodi crynodeb o'r pum AMB blaenorol, ac yna dilynir hyn gan drosolwg cyflym o asesiadau ac argymhellion pob AMB.

Dangosyddion	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Cyd-destunol					
Cadarnhaol	2	1	3	3	1
Cymysg	1	0	0	1	0
Negyddol	1	3	1	0	3
Craidd a Lleol					
Cadarnhaol	21	16	17	19	16
Hyfforddiant sydd ei Angen	6	7	5	5	6
CCA angenrheidiol	0	0	0	0	0
Ymchwil Pellach	7	12	13	11	13
Adolygiad Polisi	1	0	0	0	0
Adolygiad o'r Cynllun	0	0	0	0	0
Arfarniad Cynaliadwyedd					
Syl Gadarnhaol	37	44	53	41	44
Effeithiau Cymysg	18	30	22	34	29
Syl Negyddol	0	4	2	1	2
Dim data/ gwaelodlin	29	6	7	8	9

4.3 Gosodwyd y gwaelodlin ar gyfer monitro yn AMB 2016. Daeth i'r casgliad bod cynnydd sylweddol cyffredinol wedi'i wneud, yn enwedig o ran twf tai a bod y strategaeth yn cael ei chyflawni. Roedd y gwaith o ddarparu tir cyflogaeth yn mynd rhagddo ond nid ar y gyfradd a ragwelwyd. Dim arwydd bod angen adolygiad llawn neu rannol

4.4 Ar gyfer AMBau 2017 a 2018 y casgliad unwaith eto oedd, cynnydd sylweddol yn cael ei wneud gan gyfeirio'n benodol at dwf tai. Hefyd, roedd y strategaeth, y nodau a'r amcanion allweddol yn cael eu gwireddu. Nodwyd ymchwil ar bynciau gan gynnwys manwerthu, perygl llifogydd a darparu llety Sipsiwn a Theithwyr yn ogystal â phryder ynghylch colli cyfleusterau cymunedol, lleihau nifer yr ymwelwyr i ganol y ddinas a diffyg cynnydd o ran nifer yr Ardaloedd Rheoli Ansawdd Aer. Roedd y strategaeth, y nodau a'r amcanion allweddol yn cael eu gwireddu ac nid oedd unrhyw arwydd o adolygiad llawn na rhannol o'r CDLl.

4.5 Daeth AMB 2019 i'r casgliad bod cynnydd sylweddol yn dal i gael ei wneud, yn enwedig o ran twf tai a darparu tir cyflogaeth. Roedd y strategaeth a phrif nodau ac amcanion y CDLl i gyd yn dal i gael eu cyflawni. Nodwyd perygl llifogydd a darparu llety tramwy Sipsiwn a Theithwyr unwaith eto. Roedd y CDLl yn dod i'w bumed pen-blwydd (Ionawr 2020) a chyfeiriwyd at y gofyniad i adolygu bob pedair blynedd. Yn benodol, mae llwyddiant safleoedd tai dynodedig yn golygu bod angen dyraniadau pellach. Dyma'r tro cyntaf i CDS gael ei nodi a fyddai hefyd yn sbarduno adolygiad CDLl. Daethpwyd i'r casgliad y byddai trafodaethau gydag Aelodau a LlC yn dechrau ar yr angen am adolygiad.

4.6 Yn olaf, daeth AMB 2020 i'r casgliad am y bumed flwyddyn fod cynnydd sylweddol yn cael ei wneud, yn enwedig o ran twf tai a darparu tir cyflogaeth. Mae'r Strategaeth nodau ac amcanion yn dal i gael eu cyflawni. Unwaith eto nodwyd nifer yr ymwelwyr â Chanol y Ddinas, perygl llifogydd a llety tramwy sipsiwn a theithwyr. Tynnwyd sylw at fynediad at wasanaethau a chyfleusterau lleol a chydnabuwyd yr angen am safleoedd preswyl ychwanegol. Nodwyd hefyd bod swyddogion Llywodraeth Cymru yn argymell cynnal adolygiad gan ein bod yn amlwg wedi pasio'r trothwy pedair blynedd. Yn ogystal, mae'r FfDC ar ei ffordd a bydd yn arwain at ganlyniadau clir i ardal Casnewydd. Mae'r rhan y gall cynllunio ei chwarae yn yr adferiad economaidd yn dilyn Covid hefyd yn allweddol. Felly, argymhelliad yr AMB oedd cynnal adolygiad ffurfiol o'r CDLl. Yr adroddiad adolygu hwn yw'r cam cyntaf tuag at symud tuag at CDLl newydd.

Parhau ag arfer da

4.7 Mae fframwaith polisi CDLl wedi bod yn llwyddiannus mewn sawl ffordd gan gynnwys: cyflawni ei strategaeth tir llwyd; mae'r cyflenwad tai wedi'i ddarparu'n bennaf ar safleoedd dynodedig; mae fframwaith polisi clir i annog cynlluniau ynni adnewyddadwy; dim gwrthwynebiadau gan Dŵr Cymru; mae Casnewydd yn cyrraedd ei thargedau creu swyddi; mae coed a choetiroedd yn cael eu gwarchod ac mae'r Cyngor yn cyrraedd ac yn rhagori ar dargedau gwastraff.

4.8 Mae'r Arfarniad Cynaliadwyedd wedi rhagweld effeithiau cadarnhaol sylweddol o weithredu'r CDLl gan gynnwys: sicrhau lefelau da o fynediad i fannau gwyrdd naturiol o ddatblygiadau preswyl newydd; nid yw llygredd dŵr wedi'i nodi fel pryder; mae defnydd o drydan fesul aelwyd yn lleihau. Ni chollwyd Hawliau Tramwy Cyhoeddus, SDdCNau, tir glas, colli coetiroedd, colli tir amaethyddol gwerthfawr, oni bai bod y colledion wedi bod yn unol â pholisïau'r CDLl. Dim gwrthwynebiadau gan swyddog pensaernïol polisi; cynnydd mewn addysg Gymraeg; mae mwy o ddefnydd o'r rheilffyrdd ac mae'r tai fforddiadwy a gyflawnwyd yng nghyfnod y cynllun wedi bodloni'r Safonau Dylunio Cenedlaethol.

4.9 Mae'n bwysig deall y llwyddiannau a wnaed hyd yma i sicrhau bod y fframwaith polisi yn parhau i fod yn gadarn ac yn effeithiol.

Gwastadeddau Gwent

Pynciau AMB i'w harchwilio ymhellach

4.10 Mae'n anochel bod yn abynciau sy'n haeddu ffocws penodol i fyfyrio ar eu heffaith a rhoi arweiniad clir nid yn unig i lefel yr adolygiad sy'n ofynnol ar gyfer y CDLl ond i roi trosolwg o'r materion allweddol i CDLl newydd eu hystyried.

Cyflenwi Tai

4.11 Mae'r cyfraddau darparu tai a gyflawnwyd ers mabwysiadu'r CDLl wedi bod yn drawiadol a Chasnewydd yw un o'r ychydig awdurdodau yng Nghymru i sicrhau cyflenwad tir cyson ar gyfer tai dros 5 mlynedd. Mae Ffigur 1 isod yn dangos y ddarpariaeth tai a gyflawnwyd hyd yma.

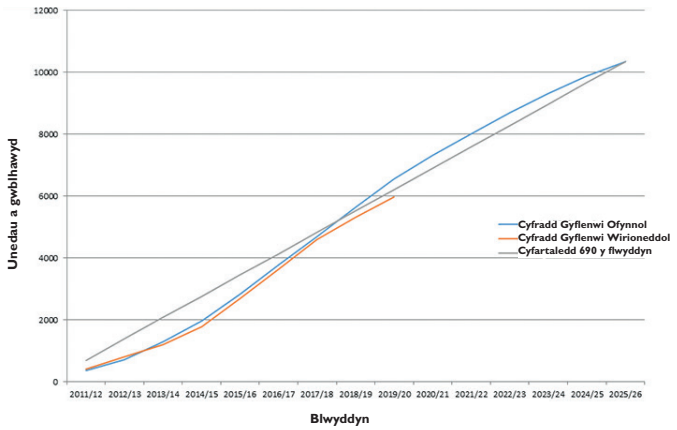

FFIGUR: 1 CYFLAWNIAD TAI CDLL

4.12 Ar ôl ystyried, mae'r data'n dangos bod 86% o'r tai a gyflawnwyd wedi'u darparu ar safleoedd y CDLl a ddyrannwyd i dai, gyda'r lefel uchaf gyflawniadau hap-safle yn digwydd yn chweched blwyddyn y cynllun. Mae'n bosibl y bydd y ddibyniaeth ar hap-safleoedd yn cynyddu wrth i safleoedd dynodedig gael eu cwblhau, gan leihau eglurder i ddatblygwyr, a thanseilio'r dull a arweinir gan gynllun. Yn ogystal, mae 94% o dai wedi'u darparu ar dir a ddatblygwyd o'r blaen, sy'n gyson â strategaeth y CDLl. Er mwyn sicrhau datblygu cynaliadwy, argymhellir bod y ffocws ar safleoedd a ddatblygwyd yn flaenorol lle y bo'n bosibl.

4.13 Mae gan y CDLl ddau safle tai strategol sydd wedi bod yn destun monitro penodol. Mae'r ddau safle yn mynd rhagddynt ac yn parhau i fod yn gyflenwad pwysig o dai i'r Cyngor, er bod y gyfradd gyflenwi wedi bod yn is na'r gyfradd y cytunwyd arni yn y CDLl. Ceir dadansoddiad o'r oedi yn yr Adroddiadau Monitro Blynyddol ar gyfer y CDLl yn Amcanion Monitro MT4OB4&5.

Bydd yr angen am ddyraniadau a manylion monitro penodol yn cael ei ystyried fel rhan o unrhyw CDLl newydd.

4.14 Nid yw'n glir a ellir darparu ar gyfer lefelau twf yn y dyfodol yn bennaf ar dir a ddatblygwyd yn flaenorol dros gyfnod nesaf y cynllun. Yn ogystal, mae'r FfDC yn tynnu sylw at Gasnewydd fel ardal ar gyfer twf cenedlaethol a bydd hyn yn amlwg yn effeithio ar lefel y gofynion tir. Mae amcanestyniadau poblogaeth ac amcanestyniadau aelwydydd 2018 yn dangos mai Casnewydd sydd â'r lefel uchaf o dwf yn genedlaethol. Bydd yr angen i integreiddio cyflogaeth a thai hefyd yn rhoi pwysau ar y defnydd o dir llwyd oddi ar ddefnyddiau eraill. Nid yw effaith Covid 19 ar gyfraddau adeiladu wedi'i meintioli eto ond rydym yn rhagweld cyfraddau iachach o 2021 sy'n golygu ein bod yn parhau mewn sefyllfa gref i gyrraedd gofyniad y CDLl erbyn diwedd cyfnod y cynllun. Mae llwyddiant y safleoedd tai dynodedig yn golygu, gyda'r lefelau cwblhau presennol a dilyniant clir llawer o safleoedd eraill a ddyrannwyd, bod hyn yn golygu y bydd angen dod o hyd i safleoedd newydd i barhau â'r cyflawniad llwyddiannus hwn er mwyn sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ar gyfer tai yn cael ei gynnal.

Tai Fforddiadwy

4.15 Cafwyd canlyniad eithriadol o ran cyflawni 94% o'r targed tai fforddiadwy ar gyfer 2015-2020 hyd yma. Mae hyn yn adlewyrchu'r lefel uwch o gynlluniau Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yng Nghasnewydd. Roedd targed y CDLl yn adlewyrchu darpariaeth realistig a ragwelwyd o'r broses gynllunio. Hynny yw, nid oedd y targed tai fforddiadwy yn adlewyrchiad uniongyrchol o'r holl angen am dai yng Nghasnewydd. Mae'r lefel hon o angen yn ddifrifol, ac mae'r system gynllunio yn parhau i fod yn un ffordd o ddarparu cyflenwad i ateb y galw. Felly, mae angen asesiad o'r angen am dai, sy'n gysylltiedig â'r adran flaenorol ar ddarparu tai, a bydd hyn yn darparu dadansoddiad wedi'i ddiweddaru o'r angen am dai yng Nghasnewydd.

4.16 Bydd dyrannu safleoedd newydd, ystyried ardaloedd is-farchnad, trothwyon polisi ac effeithiau ar hyfywedd i gyd yn sicrhau bod CDLl yn y dyfodol yn seiliedig ar dystiolaeth gyfredol. Mae monitro wedi dangos bod angen

gwneud gwaith ymchwil pellach ar y mater hwn oherwydd, yn ymarferol, nid yw lefel y cyfraniadau bob amser yn bodloni'r hyn sy'n ofynnol gan bolisi. Felly, mae'n allweddol bod gwaith yn cael ei wneud ar y mater hwn i sicrhau bod canrannau priodol yn cael eu pennu i adlewyrchu'r cynnydd ym mhrisiau tai a chostau adeiladu cyfredol.

Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr

4.17 Mae'r CDLl wedi darparu safle Sipsiwn a Theithwyr preswyl sy'n cwmpasu'r angen a nodwyd a nodir yn y Ddarpariaeth Llety i Sipsiwn a Theithwyr (DLlST/GTAA) ar gyfer cyfnod y cynllun. Mae'r broses DLlST yn parhau a bydd angen i CDLl yn y dyfodol ystyried a yw asesiad wedi'i ddiweddaru yn nodi unrhyw angen pellach am lety o'r fath. Mae'r asesiad hwn hefyd yn ystyried yr angen am lety tramwy, nad yw wedi'i ddarparu eto gan y CDLl presennol. Bydd cyflwyno'r broses CDS yn caniatáu i'r mater hwn gael ei ystyried ar y raddfa ranbarthol, sy'n cael ei ystyried yn raddfa lawer mwy priodol. Daethpwyd i'r casgliad felly y dylai proses y CDLlN ddiweddaru'r sylfaen dystiolaeth DLlST ac adlewyrchu'r canlyniad yn ei ddyraniad a'i ddatblygiad polisi.

Cyflenwi Tir Cyflogaeth

4.18 Mae'r strategaeth ar gyfer y CDLl yn nodi targed uchelgeisiol ar gyfer twf cyflogaeth o ran cyflenwi tir a chreu swyddi. Mae nifer y swyddi a grëwyd dros gyfnod y cynllun yn uwch na'r tueddiadau a ragwelir ac mae cyfraddau gweithgarwch economaidd yn uwch na chyfartaledd Cymru ac er bod lefel y datblygiadau a ragwelir ar safleoedd cyflogaeth a ddyrannwyd yn is na'r disgwyl, ystyrir bod bwlch datblygu o ran cyflawni yn hytrach na phryderon penodol ynghylch y dyraniadau tir. Bu rhywfaint o golli tir cyflogaeth i ddefnyddiau eraill, ond nid yw'r un ohonynt wedi'i gymeradwyo ar ddyraniad tir cyflogaeth. Mae cyflenwad tir 13 mlynedd yn dal i fod ar gael ar gyfer defnyddiau cyflogaeth yng Nghasnewydd. Serch hynny, bydd y gyfradd twf sy'n ofynnol ar gyfer y cyflenwad tai ar gyfer cyfnod nesaf y cynllun ac effaith y pandemig byd-eang a'r ffordd y mae'n dylanwadu ar sut rydym yn gweithio yn y dyfodol, yn gofyn am adolygiad o lefel y cyflenwad tir ar gyfer creu swyddi a chyflogaeth er mwyn sicrhau bod y strategaeth yn gadarn ac wedi ei ystyried yn drylwyr.

Nifer yr ymwelwyr â Chanol y Ddinas

4.19 Yn anffodus, mae nifer yr ymwelwyr â Chanol y Ddinas wedi bod yn gostwng ers sawl blwyddyn a bydd effaith y pandemig ond wedi gwaethygu hyn. Nid yw hyn yn unigryw i Gasnewydd, ond mae'n werth nodi'r buddsoddiad diweddar sy'n dangos hyder y marchnadoedd yng Nghasnewydd. Ers mabwysiadu'r CDLl, mae'r canol wedi gweld cwblhau datblygiad Friars Walk sydd wedi rhoi ffocws manwerthu a hamdden i ganol y ddinas. Gwerthfawrogwyd yn archwiliad y CDLl unwaith y byddai'r ailddatblygiad hwn wedi digwydd y byddai gofyn ystyried ei effaith a bydd hyn yn ystyriaeth allweddol i'r Cyngor yn yr adolygiad. Mae'r Cyngor wedi gwneud gwaith i ddarparu sail dystiolaeth gyfredol ar y mater hwn at ddibenion rheoli datblygu drwy gomisiynu Astudiaeth Manwerthu a Hamdden Nexus (2019). Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi cyhoeddi ei Uwchgynllun Canol Dinas a'r strategaeth twf economaidd a'r atodiad, fel y nodir yn adran 3.36 yr adroddiad hwn. Yn amlwg, bydd yn rhaid i CDLl newydd ystyried yr heriau hyn sy'n wynebu canol y ddinas a myfyrio ar ymarferoldeb y gofod dros y pymtheg mlynedd nesaf.

Perygl Llifogydd

4.20 Mae lleoliad Casnewydd ar lannau Aber Afon Hafren, Afon Wysg sy'n rhannu'r Ddinas, y rhwydwaith cymhleth o ddyfrffyrdd ar Wastadeddau Gwent a'r gwahanol ffynonellau dŵr glawog ac afonol eraill o fewn ei ffin yn golygu bod rheoli perygl llifogydd a gwydnwch yn ystyriaeth allweddol i'r CDLl. Bydd y diweddariad arfaethedig i'r polisi cynllunio cenedlaethol, drwy Nodyn Cyngor Technegol 15 a chynhyrchu Mapio Llifogydd Cymru Gyfan newydd, yn ei gwneud yn ofynnol i'r CDLl ystyried y cyd-destun polisi a'r thystiolaeth yma a ddiweddarwyd. Bydd angen Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd ar gyfer y CDLlN er mwyn sicrhau y gellir cyfiawnhau unrhyw ddyraniadau newydd o ran unrhyw effaith ar berygl llifogydd.

Cymudo allan

4.21 Nodir lefel y cymudo allan o Gasnewydd i ardaloedd eraill ond nid yw'n cael ei ystyried yn bryder sylweddol. Mae lleoliad strategol Casnewydd a'i agosrwydd at Gaerdydd a Bryste yn golygu y bydd cymudo allan bob amser yn ffactor, ond bydd angen i'r cynllun ystyried sut i leihau hyn er mwyn gallu creu dinas gynaliadwy. Mae llawer o ffactorau i'w hystyried o fewn strategaeth y cynlluniau i sicrhau bod hyn yn cael ei gyflawni, gan gynnwys darpariaeth ar gyfer lefelau priodol o dir cyflogaeth fel y gallwn sicrhau ein bod yn darparu swyddi yn ogystal â thai.

Hygyrchedd cyfleusterau

4.22 Ers mabwysiadu'r CDLl mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi Mynegai Amddifadedd Lluosog wedi'i ddiweddaru ar gyfer Cymru (2019). Defnyddir hyn fel rhan o'r sail dystiolaeth ar gyfer CDLl newydd, yn enwedig gan ddefnyddio'r adran 'mynediad at wasanaethau' fel offeryn i ddeall ble y gallai'r cynllun ganolbwyntio ar ddatrys unrhyw bryderon hysbys o ran hygyrchedd cyfleusterau.

Adolygiadau Polisi

4.23 Mae Adran 5.3 yr adroddiad hwn yn nodi asesiad o fframwaith polisi cyfredol y CDLl. Mae'n werth nodi bod nifer o bolisïau yn y CDLl sydd wedi'u hamlygu yn yr AMBau blaenorol y mae angen ymchwilio iddynt yn benodol fel bod eu heffeithiolrwydd yn cael ei gryfhau mewn CDLl yn y dyfodol. Dyma'r meysydd hynny:

- Cyfleusterau Cymunedol
- Ardal Diogelu Mwynau
- Defnyddiau Amgen Tir Cyflogaeth
- Colli Gofod Amgylcheddol
- Safle o Werth Hanesyddol
- Dwyseddau Datblygu

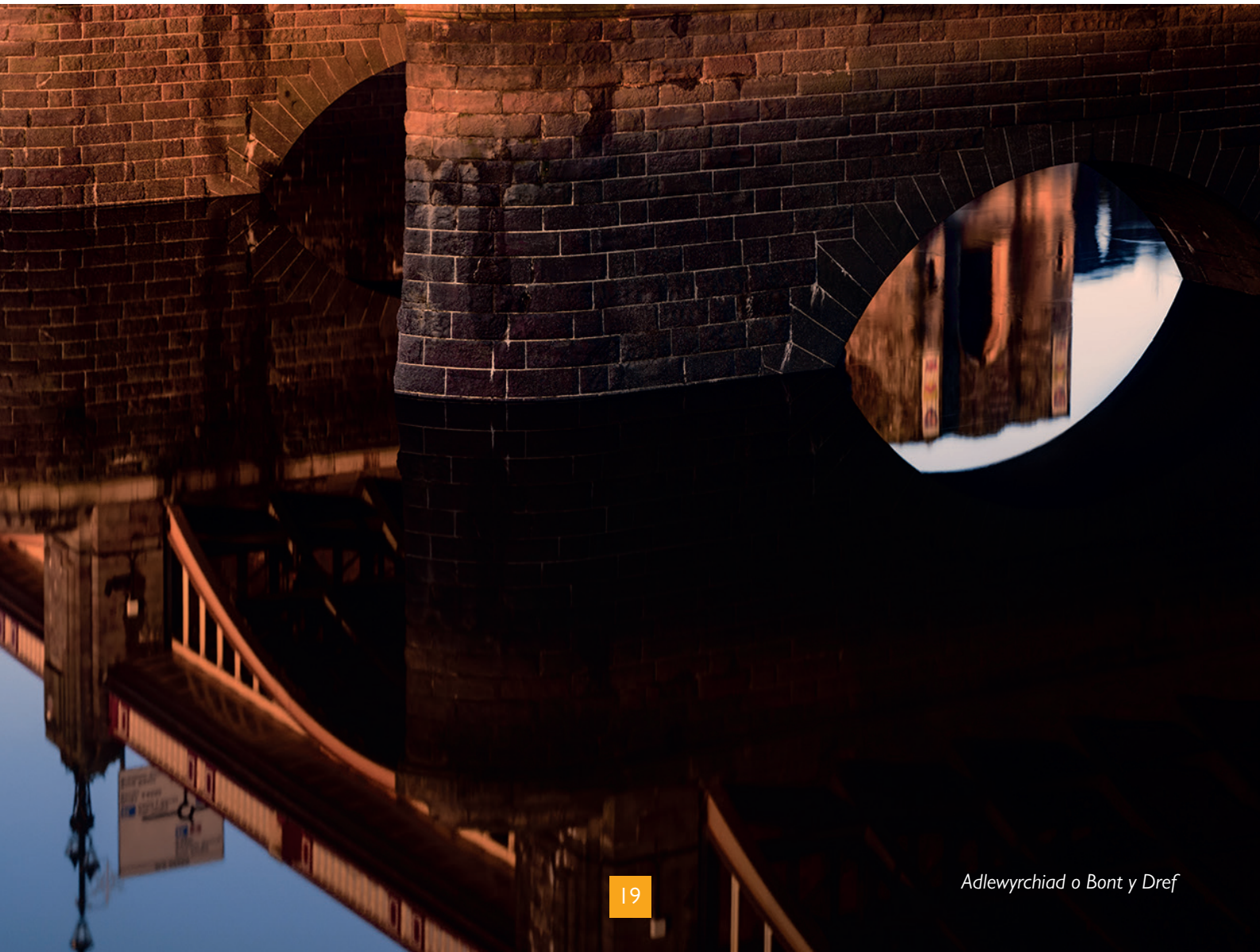

Adlewyrchiad o Bont y Dref

5. Newidiadau Posibl Sydd Eu Hangen

5.1 Adolygiad o Weledigaeth, Materion ac Amcanion y CDLl

Gweledigaeth y CDLl

5.1.1 Datblygwyd y Weledigaeth er mwyn ddarparu craidd y CDLl, gan yrru'r newidiadau arfaethedig ar gyfer Casnewydd ymlaen o 2011. Deilliodd datblygiad y Weledigaeth o Strategaeth Gymunedol Casnewydd (2005-2015), lle cafodd yr elfennau hynny sy'n ymwneud â ac a effeithiwyd gan ddefnydd tir eu cynnwys.

GWELEDIGAETH CDLl (2011-2026)

Fel porth i Gymru, bydd Casnewydd yn ganolfan adfywio sy'n dathlu ei diwylliant a'i threftadaeth, wrth fod yn ganolfan ar gyfer twf economaidd amrywiol a fydd yn atgyfnerthu ei chyfraniad i'r rhanbarth. Bydd yn lle y bydd pobl yn ei adnabod fel Dinas fywiog a deinamig sy'n tyfu, gyda chymunedau sy'n byw'n gytûn mewn amgylchedd naturiol unigryw.

5.1.2 Ers mabwysiadu'r CDLl, disodlwyd y Strategaeth Gymunedol gan Gynllun Integredig Sengl a ddisodlwyd gan y Cynllun Llesiant Lleol; un o ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015). Nodir amcanion y cynllun yn adran 4 a bydd gwaith yn mynd rhagddo yn 2021 ar Gynllun Llesiant wedi'i ddiweddaru i'w gyhoeddi yn 2023. Mae'r broses adolygu hon yn gyfle i ystyried goblygiadau'r cyd-destun presennol, ers mabwysiadu'r CDLl, a sicrhau bod y Weledigaeth wedi'i geirio'n briodol.

Amcanion y CDLl

5.1.3 Cyflawnir Gweledigaeth y CDLl drwy ddeg Amcan Cynllun sy'n ceisio sicrhau bod strategaeth datblygu cynaliadwy yn cael ei chyflawni. Datblygwyd y deg amcan yn benodol ar gyfer y CDLl gan Bum Amcan Corfforaethol y Cyngor (Dinas Ofalgar, Tecach, sy'n Dysgu a Gweithio, Gwyrddach ac Iachach a Diogelach). Cawsant wedyn eu mireinio drwy ymgynghori â'r cyhoedd.

5.1.4 Adolygiad o amcanion y CDLl yn erbyn Saith Nod Llesiant Cymru[5] wedi'i nodi isod. Mae'r tabl yn dangos pa rai o'r saith nod llesiant sy'n cael eu cyflawni gan bob amcan.

[5] I gael manylion y Nodau Llesiant ewch i: https://www.futuregenerations.wales/cy/about-us/future-generations-act/.

Amcanion y CDLl	Nodau Llesiant						
	Cymru Lewyrchus	Cymru Wydn	Cymru Iachach	Cymru Fwy Cyfartal	Cymru o Gymunedau	Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Cymru sy'n Gyfrifol yn Fyd-eang
1. Defnydd Cynaliadwy o Dir Sicrhau bod pob datblygiad yn gwneud y defnydd mwyaf effeithlon o adnoddau naturiol drwy geisio lleoli datblygiadau yn y mannau mwyaf cynaliadwy, lleihau'r effaith ar yr amgylchedd a gwneud cyfraniad cadarnhaol i gymunedau lleol.							
2. Newid yn yr Hinsawdd Sicrhau bod datblygiadau a defnydd tir yng Nghasnewydd yn gwneud cyfraniad cadarnhaol i leihau'r ffactorau sy'n achosi newid yn yr hinsawdd a'i effeithiau, ac addasu neu liniaru'r ffactorau hynny drwy ymgorffori egwyddorion dylunio cynaliadwy, newidiadau i'r dulliau teithio a ddefnyddir, rheoli risgiau a chanlyniadau llifogydd, a gwella effeithlonrwydd o ran y defnydd o ynni, gwastraff a dwr.							
3. Twf Economaidd Galluogi economi amrywiol sy'n diwallu anghenion pobl Casnewydd a rhanbarth economaidd ehangach De-ddwyrain Cymru							
4. Darpariaeth Tai Sicrhau bod digon o dir ar gael ar gyfer tai yn y lleoliadau mwyaf cynaliadwy, a sicrhau bod nifer, ansawdd, ac amrywiaeth y tai yn diwallu anghenion y boblogaeth. Yn ogystal, hybu creu lleoedd sy'n cyfrannu at nodweddion unigryw lleol a chymunedau llewyrchus.							
5. Diogelu'r Amgylchedd Adeiledig Sicrhau nad yw'r holl ddatblygiadau neu'r defnydd o dir yn effeithio'n andwyol ar ansawdd yr amgylchedd hanesyddol ac adeiledig ac yn ceisio cadw neu wella'r amgylchedd hwnnw.							
6. Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol Diogelu a gwella ansawdd yr amgylchedd naturiol, gan gynnwys y dirwedd, cynefinoedd gwarchodedig a rhywogaethau pwysig iawn o ran bioamrywiaeth yng Nghymru (ni waeth p'un ai'n safle maes glas neu safleoedd tir llwyd) a gwarchod dyfroedd a reolir.							
7. Cyfleusterau a Seilwaith Cymunedol Sicrhau y darperir cyfleusterau cymunedol newydd, a/neu wella'r cyfleusterau sy'n bodoli eisoes, a diogelu cyfleusterau sy'n bodoli eisoes a ddefnyddir yn fynych.							

8. Diwylliant a Hygyrchedd Sicrhau bod yr holl gynigion datblygu yn hygyrch yn gymdeithasol ac yn gorfforol i bawb, gan ystyried anghenion pob unigolyn.							
9. Iechyd a Llesiant Cynnig amgylchedd sy'n ddiogel, sy'n annog pobl i wneud dewisiadau iach ac sy'n hybu llesiant.							
10. Gwastraff Sicrhau bod dewisiadau o ran rheoli gwastraff yn seiliedig ar yr egwyddor agosatrwydd, lle y bo'n briodol, a bod hierarchaeth o leihau, ailddefnyddio, adfer a gwaredu gwastraff yn ddiogel ar waith, a bod cyfleusterau digonol ar gael i alluogi hyn.							

5.1.5 Mae amcanion presennol y CDLl yn cyfrannu'n glir at gyflawni pob un o'r saith nod llesiant. Mae rhai amcanion yn cyflawni ar draws pob un o'r saith nod ac mae iddynt ganlyniadau aml-fudd clir. Bydd unrhyw newidiadau i'r CDLl a'i amcanion yn cael eu llywio gan y Nodau Llesiant a'u llunio yn unol â hwy.

5.2 Adolygiad o Strategaeth y CDLl

5.2.1 Elfennau allweddol y strategaeth ofodol bresennol yw:

- gwneud y defnydd mwyaf o safleoedd tir llwyd i sicrhau cynaliadwyedd, adfywio, cydlyniant cymunedol a ffurfwaith drefol;
- datblygu Ardal Ehangu Ddwyreiniol y Ddinas, gan ganolbwyntio ar ardal hen Waith Dur Llan-wern;
- adfywio craidd manwerthu Canol y Ddinas;
- diogelu'r dirwedd, gan gynnwys cynnal y Llain Las statudol ar ffin Caerdydd;
- cadw safleoedd a rhywogaethau a ddiogelir, a hybu bioamrywiaeth;
- meithrin twf y Ddinas yn unol â'i rôl yn y rhanbarth, ei manteision o ran lleoliad a'i hymdeimlad unigryw o le;
- adeiladu ar lwyddiant cyfleusterau chwaraeon Casnewydd sydd o safon genedlaethol a rhyngwladol

O ran mesur pa mor llwyddiannus fu gweithredu'r strategaeth, trafodir pob pwynt isod.

Gwneud y defnydd mwyaf o safleoedd tir llwyd i sicrhau cynaliadwyedd, adfywio, cydlyniant cymunedol a ffurfwaith drefol;

5.2.2 Dewis cyffredinol strategaeth y CDLl presennol oedd datblygu tir o fewn y ffin drefol gan ganolbwyntio'n benodol ar safleoedd a ddatblygwyd eisoes. Roedd adfywio, felly, yn elfen allweddol o'r strategaeth lle mae angen gwella safleoedd gwag neu safleoedd sy'n dirywio er budd economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol. Cyfeiriwyd y ffocws adfywio hwn at safleoedd diwydiannol gan gynnwys hen waith dur Llan-wern, hen waith Whitehead, hen ffatri Novelis, ond ceisiodd hefyd wella ystadau tai presennol gan gynnwys Ringland ac Alway yn ogystal â sicrhau bod Canol y Ddinas yn gallu cyflawni ei lawn botensial, gan adeiladu ar lwyddiant ail-ddatblygu Friars Walk.

Golygfa o'r Awyr o Friars Walk

5.2.3 Mae'r ffocws hwn ar adfywio o fewn y ffin drefol sy'n canolbwyntio ar safleoedd a ddatblygwyd o'r blaen wedi bod yn hynod lwyddiannus. Dros gyfnod y cynllun mae 94% o'r holl dai a ddarparwyd wedi bod ar safleoedd a ddatblygwyd o'r blaen ac mae'r holl ddatblygiadau ar safleoedd tir glas wedi bod o fewn lwfans polisi'r cynllun. Mae llwyddiant y safleoedd tai dynodedig yn y cynllun diwethaf yn golygu y bydd angen dod o hyd i safleoedd newydd er mwyn parhau i sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ar gyfer tai yn cael ei gynnal. O ran dosbarthu gofodol, mae'n debygol, er y bydd safleoedd tir llwyd yn parhau i chwarae rhan bwysig wrth ddarparu safleoedd ar hap, wrth symud ymlaen, cydnabyddir mai prin yw'r cyflenwad o dir llwyd ac mae'n debygol y bydd yn rôl y gall safleoedd tir glas ei chwarae wrth gyflwyno lefelau uchel o dai fforddiadwy a theuluol a darpariaeth ehangach o seilwaith strategol y CDLl.

Datblygu Ardal Ehangu Ddwyreiniol y Ddinas, gan ganolbwyntio ar ardal hen Waith Dur Llanwern;

5.2.4 Mae'r Ardal Ehangu Ddwyreiniol yn canolbwyntio ar y ddau ddatblygiad mawr, tai yn bennaf, yn hen Waith Dur Llanwern (Glan Llyn) a Llanwern Village. Mae'r cyntaf yn ddatblygiad tir llwyd a'r olaf yn un tir glas. Nid yw'r ddau safle wedi bodloni'r gyfradd gyflenwi y cytunwyd arni a nodir yn llwybr y CDLl ond mae'r ddau safle'n mynd rhagddynt ac mae'n amlwg y bydd cymunedau newydd yn cael eu creu drwy sefydlu'r ysgol gynradd, mannau chwarae a'r cyhoedd. Roedd yna gynsail i'r ffocws strategol ar ddatblygu'r ardal hon yn y CDLl blaenorol. Bydd yn parhau i fod yn rhan allweddol o'r gwaith o gyflawni cynllun yn y dyfodol.

Adfywio craidd manwerthu Canol y Ddinas;

5.2.5 Mae cyfnod y Cynllun wedi gweld cyflawni ailddatblygu Friars Walk yn llwyddiannus, sydd wedi cael effaith gadarnhaol ar graidd manwerthu a hamdden y Ddinas. Ysgrifennwyd y CDLl blaenorol cyn gweithredu'r cynllun felly mae'r polisïau manwerthu'n adlewyrchu'r sefyllfa cyn Friars Walk. Ers hynny, mae'r Cyngor wedi comisiynu Astudiaeth Masnach a Hamdden (Nexus 2019) a argymhellodd ymagwedd hyblyg yng Nghanol y Ddinas i ddenu buddsoddiad. Mae lefel y swyddi gwag, y gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr a phwysau i gael manwerthu y tu allan i'r dref yn parhau i fod yn bryder ond mae bywiogrwydd canolfannau ardal a lleol yn galonogol. Mae effaith Covid 19 yn amlwg yn ffactor yn swyddogaeth a lefel buddsoddiad canolfan fel Casnewydd a bydd angen i gynllun newydd ystyried y fframwaith polisi mwyaf priodol er budd y Ddinas.

Diogelu'r dirwedd, gan gynnwys cynnal y Llain Las statudol ar ffin Caerdydd;

5.2.6 Mae gan Gasnewydd dirwedd unigryw sy'n darparu cefnwlad gadarnhaol a deniadol i'w chanolfan drefol. Mae'r AMBau wedi dangos bod y CDLl dros y pum mlynedd diwethaf wedi llwyddo i sicrhau nad yw datblygiadau'n arwain at golli tirwedd neu le agored pwysig heb gydymffurfio â pholisïau'r cynllun. Gwneir yr eithriadau pan fydd niwed o e.e. cynlluniau ynni adnewyddadwy yn cael ei orbwyso gan fanteision y defnydd arfaethedig. Mae polisïau'r Llain Las a'r Lletem Werdd wedi diogelu'r ardaloedd hynny rhag datblygiadau amhriodol, ac maent yn debygol o barhau i fod yn rhan bwysig o ddiogelu nffurf agored a chlos y ffurf drefol.

Cadw safleoedd a rhywogaethau a ddiogelir, a hybu bioamrywiaeth;

5.2.7 Mae gan Gasnewydd lu o nodweddion bioamrywiaeth sydd wedi'u dynodi'n rhyngwladol, yn genedlaethol ac yn lleol. Mae'r gwaith o fonitro'r CDLl wedi llwyddo i ddiogelu'r adnodd hwn a bydd effaith bosibl unrhyw ddatblygu yn y dyfodol yn ffactor allweddol mewn Cynllun newydd. Bu newid cyd-destunol ers ei fabwysiadu a'r angen am ddull ecosystemau wrth wneud penderfyniadau. Cafwyd cyflwyniad hefyd ar gyfer y gofyniad am Asesiadau Seilwaith Gwyrdd a nodir yn PCC ac mae ystyriaethau clir o weithrediad Deddf yr Amgylchedd Cymru yn 2016 ar gyfer y CDLl nesaf.

Meithrin twf y Ddinas yn unol â'i rôl yn y rhanbarth, ei manteision o ran lleoliad a'i hymdeimlad unigryw o le;

5.2.8 Mae Casnewydd yn chwarae rhan bwysig yn

y rhanbarth oherwydd ei lleoliad manteisiol, cysylltiadau da, a'i amgylcheddau diwylliannol ac amgylcheddol gwerthfawr. Adlewyrchwyd hyn yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol a bydd y Cynllun Datblygu Gwledig yn ceisio defnyddio'r fantais leoliadol hon a'r ymdeimlad penodol o le.

Adeiladu ar lwyddiant cyfleusterau chwaraeon Casnewydd sydd o safon genedlaethol a rhyngwladol.

5.2.9 Mae pwysigrwydd chwaraeon a digwyddiadau i Gasnewydd yn parhau i gynyddu gydag atyniad Pentref Chwaraeon Rhyngwladol Casnewydd, Felodrom Cenedlaethol, gwell cyfleusterau i Rodney Parade, Canolfan Gynadledda Ryngwladol, a lleoliad Cwpan Ryder yn y Celtic Manor. Mae digwyddiadau'n parhau gyda sefydlu Marathon ABP Casnewydd Cymru yn 2018 a'r Gemau Trawsblaniadau Prydain Westfield Health mwy diweddar a gynhaliwyd gan y Ddinas ym mis Gorffennaf 2019. Mae'r seilwaith wedi hen ennill ei lle ac mae gallu Casnewydd i gynnal digwyddiadau mawr yn amlwg. Ceir effeithiau economaidd a chymdeithasol o weithgareddau o'r fath y bydd angen i'r CDLlN eu hystyried o ran darparu cyfleusterau, anghenion llety a chreu swyddi.

Cyflawni Strategaeth y CDLl

5.2.10 Gosododd y CDLl dargedau cyflawni ar gyfer creu:

- 10,350 o gartrefi y byddai 2,061 ohonynt yn rai fforddiadwy; a
- 21.5 hectar o dir cyflogaeth, a 7,400 o swyddi;

Mae'r CDLl wedi llwyddo i gyflawni ei strategaeth drwy ddarparu:

- 5,978 o gartrefi (dim ond 575 uned islaw gofyniad y cynllun), y mae 1,223 ohonynt yn fforddiadwy (dim ond 78 uned islaw gofyniad y cynllun);
- 26 hectar o dir cyflogaeth newydd ac mae'r lefel creu swyddi yn parhau uwchlaw'r gyfradd darged;
- Mae 96% o'r datblygiadau tai ar dir llwyd.
- Mae'r Ardal Ehangu Ddwyreiniol yn mynd rhagddi gyda'r ddwy safle strategol yn gweld eu cwblhau;
- Mae canol y ddinas wedi newid yn sylweddol ers 2105 gyda sefydlu Friars Walk a'r buddsoddiad mwy diweddar mewn adfywio yng nghanol y ddinas e.e. Gwesty'r Mecure;
- Ni chollwyd unrhyw Safleoedd o Ddiddordeb Arbennig, Gwyddonol, Safleoedd Cadwraeth Natur Arbennig, coed a warchodir, Llain Las na thir Lletem Werdd yn groes i'r polisi; a
- Mae'r Ddinas wedi cynnal nifer o ddigwyddiadau chwaraeon a digwyddiadau pwysig eraill ac wedi gweld creu mwy o gyfleusterau digwyddiadau e.e. ICC yn y Celtic Manor.

Er gwybodaeth, ceir trosolwg ar gyflawni dyraniadau safleoedd y CDLl yn Atodiad 1.

Canolfan Gynadledda Ryngwladol

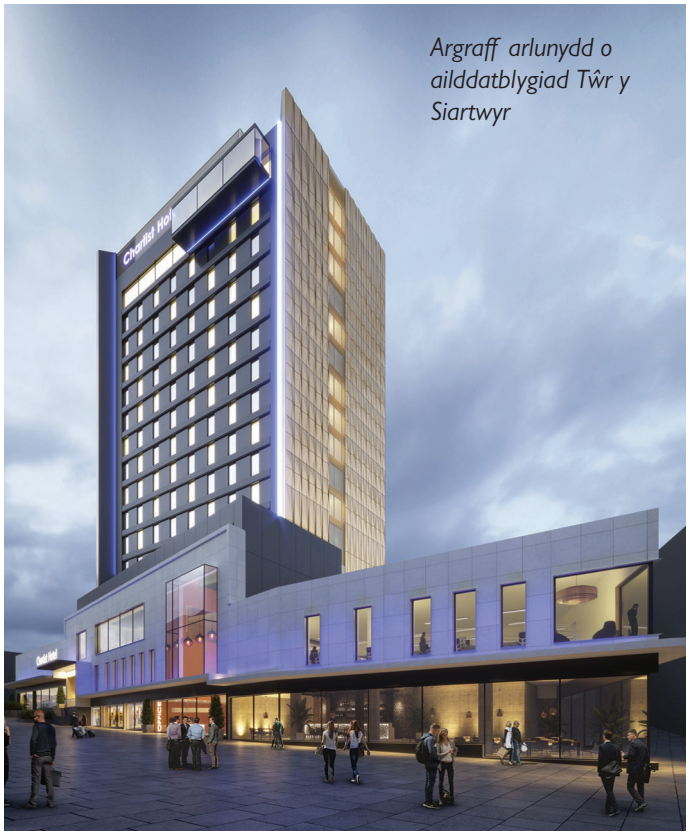

Argraff arlunydd o ailddatblygiad Tŵr y Siartwyr

Casgliad ar gyfer Strategaeth y CDLl

5.2.11 Adolygwyd strategaeth y CDLl gan ystyried y pum AMB, y newidiadau cyd-destunol, ac ymgynghori mewnol ag adrannau perthnasol y Cyngor. Er bod nodau cyffredinol y strategaeth flaenorol yn parhau i fod yn berthnasol, mae cyflawni'r strategaeth yn llwyddiannus yn golygu bod ei hadolygu yn arbennig o berthnasol.

5.2.12 Bydd y CDLl diwygiedig yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 2021 a 2036. Bydd hynny'n golygu y bydd angen i CDLl diwygiedig ystyried anghenion y ddinas, gan gynnwys darpariaeth tai a chyflogaeth, hyd at 2036. Er mwyn cyflawni'r CDLl mabwysiedig yn llwyddiannus, bydd angen dyrannu safleoedd datblygu ychwanegol. Mae nifer o ddiweddariadau gofynnol hefyd i sylfaen dystiolaeth y CDLl gan gynnwys Asesiad cyfredol o'r Farchnad Dai Leol, Amcanestyniadau Poblogaeth, Asesiadau Pentref, yr Adolygiad Tir a'r Strategaeth Economaidd, Asesiad Llety Sipsiwn a Theithwyr. Mae'r ffocws ar botensial adfywio, chwaraeon a digwyddiadau Canol y Ddinas yn ogystal â diogelu ein hamgylchedd unigryw yn debygol o barhau yn unol â blaenoriaethau eraill y Cyngor a'r gofynion sylfaenol o sicrhau datblygu cynaliadwy. Bydd angen ystyried materion sydd wedi dod i'r amlwg ers mabwysiadu'r CDLl yn 2015, gan gynnwys mwy o bryderon am newid yn yr hinsawdd ac ansawdd aer. Bydd angen ystyried yr holl faterion hyn fel rhan o CDLlN.

5.3 Adolygu o Bolisïau'r CDLl

5.3.1 Adolygwyd polisïau'r CDLl gan ystyried y canlynol:

- Canfyddiadau'r pum Adroddiad Monitro Blynyddol blaenorol (AMBau);
- Newidiadau cyd-destunol sylweddol sydd wedi digwydd ers mabwysiadu'r Cynllun, gan gynnwys newidiadau mewn polisi, deddfwriaeth a strategaeth genedlaethol, rhanbarthol a lleol;
- Mae ymgynghori mewnol wedi digwydd gydag amrywiol adrannau, gan gynnwys pwyllgor cynllunio, o fewn y Cyngor. Defnyddiwyd grwpiau ffocws rhithwir, holiaduron a chyflwyniadau i gasglu gwybodaeth am gyfyngiadau, hepgoriadau a llwyddiannau'r fframwaith polisi cyfredol.

5.3.2 Ceir crynodeb o'r asesiad o'r adolygiad polisi yn Atodiad 2. Mae hyn yn rhoi trosolwg o p'un a yw polisi/dyraniad yn gweithio'n effeithiol, a yw'n debygol y bydd angen unrhyw ddiwygiadau ac a ddylid dileu neu gyfuno unrhyw bolisïau fel rhan o broses adolygu'r Cynllun. Nid ystyrir bod yr asesiad polisi a gynhaliwyd hyd yma yn derfynol a rhoddir ystyriaeth bellach i'r angen i ddiwygio polisïau'r Cynllun fel rhan o'r broses adolygu.

5.3.3 Bydd angen i'r adolygiad o'r Cynllun hefyd ystyried goblygiadau cyfnod Cynllun estynedig. Mae'r Cynllun presennol yn rhedeg hyd at 2026, gyda'r Cynllun Newydd yn gosod cyfnod cynllun o 2021-2036. Bydd ymestyn cyfnod y Cynllun yn arwain at angen diwygiedig am anheddau a gofyn am safleoedd newydd ar gyfer anheddau i'r farchnad a rhai fforddiadwy. Bydd angen i'r adolygiad ystyried fersiwn ddiwygiedig Polisi Cynllunio Cymru, yr amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd diweddaraf a'r Asesiad o'r Farchnad Dai Leol diwygiedig, yn ogystal â diweddariadau eraill i'r sail dystiolaeth. At hynny, gall y broses adolygu hefyd archwilio'r ffyrdd y gallai cynllun newydd ymateb i heriau presennol fel pandemig Covid, yr argyfwng hinsawdd, argyfyngau gordewdra a materion eraill a nodir isod. Bydd angen i'r diweddariadau a'r materion hyn gael eu hystyried yn drylwyr a mynd i'r afael â hwy mewn modd cynhwysfawr.

5.3.4 Trafodir y meysydd polisi allweddol yr ystyrir eu bod yn debygol o fod angen eu diwygio, yn seiliedig ar yr asesiad adolygu polisi, yn fanylach isod.

Newid yn yr Hinsawdd: PS1, PS3, PC1, SA10

5.3.5 Nod y CDLl yw mynd i'r afael ag achosion ac effeithiau newid yn yr hinsawdd drwy fabwysiadu egwyddorion a datblygiad cynaliadwy. Gan fyfyrio ar sylfaen gynaliadwy'r Cynllun fel egwyddor graidd, bydd angen i fersiynau'r cynllun yn y dyfodol fyfyrio ar yr ystyriaethau diweddaraf a sicrhau fframwaith polisi addas.

5.3.6 **Perygl Llifogydd:** Mae rhan helaeth o Gasnewydd ar y gorlifdir ac, o ganlyniad, mae Casnewydd yn delio â nifer sylweddol o geisiadau a effeithir gan berygl llifogydd. Mae monitro ar gyfer y polisïau perygl llifogydd yn

dangos bod 29 o geisiadau wedi'u caniatáu mewn parth llifogydd nad oeddent yn bodloni'r meini prawf perygl llifogydd a nodir yn Nodyn Cyngor Technegol 15 dros y 5 mlynedd o AMBau. Er yr ystyriwyd y ceisiadau hyn yn rhai caniataol ar sail adfywio, neu fod lefel dderbyniol o risg neu nad oedd mwy o risg amlwg o'r datblygiad, mae'n amlwg bod deuoliaeth y bydd angen ymchwilio ymhellach iddi.

5.3.7 Mae'r diweddariad arfaethedig i NCT 15, cynhyrchu Mapio Llifogydd Cymru Gyfan newydd, Asesiad Strategol o Ganlyniadau Llifogydd wedi'i ddiweddaru, a'r safonau gorfodol ar gyfer Systemau Draenio Cynaliadwy, yn berthnasol i'r adolygiad polisi.

5.3.8 **Ynni Adnewyddadwy:** Mae'r AMBau blaenorol wedi canfod bod y polisïau ynni adnewyddadwy yn gweithio'n effeithiol o ran darparu ynni adnewyddadwy, gyda chyfanswm o 11 cynllun yn cynnwys ynni adnewyddadwy ar y safle, a ganiatawyd ers mabwysiadu'r CDLl (ac eithrio datblygiad a ganiateir), gan greu hyd at 80.35MW o ynni. Fodd bynnag, mae newidiadau cyd-destunol sylweddol wedi digwydd o ran ynni adnewyddadwy a charbon isel ers mabwysiadu'r CDLl y bydd angen eu hystyried/mynd i'r afael â nhw drwy broses adolygu'r CDLl.

5.3.9 Cynhyrchodd Llywodraeth Cymru fersiwn ddiwygiedig o "Cynllunio ar gyfer Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel" ym mis Medi 2015. Mae'r diweddariad yn cynnwys adran ychwanegol sy'n ymwneud â sut mae awdurdodau cynllunio lleol yn asesu'r potensial ar gyfer datblygiadau ffermydd solar. Mae'r pecyn cymorth diwygiedig yn darparu methodoleg er mwyn helpu i gynhyrchu Asesiadau Ynni Adnewyddadwy (AYAau/REAs) a chyngor ychwanegol ar sut i drosi canlyniadau'r AYAau i sail dystiolaeth y CDLl, polisïau dilynol a gosod targedau. Disgwylir i awdurdodau lleol fynd ati'n rhagweithiol i gynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel. Bydd angen i'r CDLl diwygiedig ystyried y Pecyn Cymorth diwygiedig a mynd i'r afael â'r gofynion ychwanegol a nodir ynddo.

Iechyd: PS2, PC7

5.3.10 Ystyrir bod y polisïau presennol yn ymwneud ag iechyd yn gweithio'n effeithiol. Fodd bynnag, fel rhan o'r adolygiad o'r cynllun bydd adolygiad o'r polisïau hyn yn cael ei gynnal i sicrhau eu bod yn cwmpasu pob agwedd ar yr agenda iechyd lle mae gallu gan gynllunio i wneud gwahaniaeth. Yn gyffredinol, bydd angen i broses adolygu'r cynllun edrych y tu hwnt i adrodd yr AMB a dadansoddi'r polisi presennol mewn ymateb i'r dystiolaeth gynyddol, sy'n tynnu sylw at y cysylltiadau rhwng iechyd a'r amgylchedd adeiledig ac yn ceisio ffafrio creu amgylcheddau mwy iach a llesol. Yn benodol, gall y broses adolygu ystyried pethau fel yr angen am amgylcheddau sy'n dda i ddementia ac archwilio'r cysylltiadau rhwng gordewdra, iechyd a llesiant, ansawdd aer a ffyrdd iach a llesol o fyw a'r amgylchedd adeiledig ac ystyried yr ymateb polisi mwyaf priodol i'r cyd-destun newydd hwn. Caiff hyn ei lywio gan yr Asesiad o'r Effaith ar Iechyd a nodir yng ngwaith yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ar gyfer y CDLlN.

Seilwaith Gwyrdd: PS5, PS6, PS7, PS8, PS9, SA1, SA2, SA3, SA9

5.3.11 Cafodd y mannau agored presennol a'r polisïau mannau gwyrdd naturiol hygyrch a gynhwysir yn y CDLl eu llywio gan wahanol bapurau cefndir technegol. Roedd y rhain yn asesu faint o hamdden awyr agored, darpariaeth mannau agored cyhoeddus, darpariaeth rhandiroedd, Lletem Werdd, ffin Aneddiadau, SBCN (Safle o Bwysigrwydd er Cadwraeth Natur/SINC) ac ati ar draws yr awdurdod. Bydd y gofyniad newydd a nodir ym Mholisi Cynllunio Cymru ar gyfer Asesiad Seilwaith Gwyrdd yn cyfuno'r wybodaeth ddiweddaraf am y papurau technegol hyn a gofynion eraill gwaith ASG i lywio dyraniadau cynlluniau a geiriad polisi. Mae effeithiolrwydd y polisïau sy'n gysylltiedig â seilwaith gwyrdd wedi'i fonitro gan y 5 AMB a gynhyrchwyd hyd yma ac wedi dangos bod hyn wedi bod yn effeithiol.

5.3.12 O ystyried hyn, ystyrir bod y polisïau hyn yn gweithio'n effeithiol, ond mae cyfleoedd i adeiladu ar bwysigrwydd cysylltedd drwy archwilio ac atgyfnerthu cysylltiadau â meysydd polisi eraill, yn enwedig y rheini sy'n hyrwyddo seilwaith gwyrdd. Bydd adolygiad priodol o dystiolaeth a rôl Creu lle a Dylunio yn cael ei gynnal fel rhan o'r gwaith o ddatblygu dealltwriaeth o fanteision a gwerth dull gweithredu o'r fath ynghyd ag adolygiad o'r sylfaen tystiolaeth, er mwyn sicrhau ei fod yn ystyried newidiadau mewn polisi cynllunio cenedlaethol a newidiadau cyd-destunol.

Treftadaeth: PS9, SA4, SA5, SA6, SA7

5.3.13 Yn gyffredinol, ystyrir bod y polisïau Treftadaeth yn gweithio'n effeithiol. Mae effeithiolrwydd y polisïau hyn wedi'i fonitro gan y 3 AMB a gynhyrchwyd hyd yma ac maent wedi dangos yr ystyriwyd bod mwyafrif llethol y ceisiadau perthnasol a dderbyniwyd ar asedau'r amgylchedd hanesyddol yn cydymffurfio â pholisi yn amodol ar amodau/argymhellion a roddwyd ar y caniatâd. Caniatawyd ychydig o geisiadau â gwrthwynebiad gan gynghorwyr treftadaeth statudol na chawsant eu hateb a bydd ymchwil yn cael ei wneud i ddeall pa newidiadau a allai fod yn angenrheidiol i gynorthwyo unrhyw bryderon a godwyd. Cyfeirio at newidiadau cyd-destunol diweddar e.e. bydd canllawiau Cadw yn debygol o fod o gymorth.

Ecoleg: PS4, PS9, PC5, SA8

5.3.14 Llywiwyd y CDLl gan Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC), ei ddiben yw asesu effeithiau cynllun defnydd tir, ar y cyd ag effeithiau cynlluniau a phrosiectau eraill, yn erbyn amcanion cadwraeth safleoedd Ewropeaidd o bwysigrwydd cadwraeth natur sy'n bwysig yn rhyngwladol fel Ardaloedd Cadwraeth Arbennig ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (a ddynodwyd ar gyfer eu statws ecolegol) a chanfod (ar ôl sgrinio) beth sydd angen Asesiad Priodol (AP). Bydd y broses hon yn cael ei chynnal fel rhan o'r CDLlN a bydd unrhyw ddiwygiadau i'r fframwaith polisi yn cael eu hystyried.

5.3.15 Mae'r polisïau ecolegol yn ceisio sicrhau bod yr amgylchedd naturiol yn cael ei ddiogelu a'i wella, ac wrth wneud hynny, cyfrannu at gymedroli effeithiau andwyol posibl polisïau eraill sy'n tybio datblygiad ffisegol hyd yn oed ar dir a ddatblygwyd yn flaenorol. Yn gyffredinol, ystyrir bod y polisïau yn gweithredu'n effeithiol ond bydd angen diweddaru'r sylfaen tystiolaeth er mwyn sicrhau bod y dynodiadau, y rhywogaethau a'r cynefinoedd perthnasol yn cael eu hystyried. Bydd angen ystyried y gofyniad diweddar am liniaru ecolegol hefyd er mwyn sicrhau eglurder o ran proses.

Tai: PS10, PS11, T1- T17

5.3.16 Yn dilyn diwygio Polisi Cynllunio Cymru a dirymu NCT 1 yn ei gyfanrwydd, mae'r Llawlyfr CDLl diwygiedig (Argraffiad 3) yn nodi sut y mae'n rhaid monitro'r gwaith blynyddol o gwblhau tai yn erbyn y Gyfradd Adeiladu Flynyddol a Ragwelir (CABR/ AABR). Bydd angen i'r Cynllun Datblygu Lleol Gwledig gynnwys llwybr ar gyfer tai, a ddatblygir gyda rhanddeiliaid allweddol gan gynnwys y diwydiant datblygu, gan ystyried cyflwyno safleoedd fesul cam er mwyn sicrhau ei fod yn bodloni gofynion y llawlyfr CDLl.

5.3.17 Y gofyniad tai a nodir yn y CDLl presennol yw 10,350 o anheddau (Polisi SP10) dros gyfnod y Cynllun 2011-2026. Cafodd y ffigur hwn ei lywio'n bennaf gan amcanestyniadau aelwydydd LIC 2008 a oedd yn rhagweld cynnydd yn y boblogaeth o 10% dros gyfnod y Cynllun. Mae amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd swyddogol diweddaraf LIC (2018) yn parhau i ragweld cynnydd yn y boblogaeth ar gyfer Casnewydd. Bydd amcanestyniadau Llywodraeth Cymru yn cael eu defnyddio fel sail ar gyfer llywio ffigurau'r gofyniad tai yn y dyfodol ar gyfer y CDLlN. Bydd angen i broses nesaf y cynllun asesu'r lefel fwyaf priodol o dwf ar gyfer cyfnod Cynllun y tu hwnt i ddyddiad gorffen y CDLl presennol.

5.3.18 Mae'r cyfraddau darparu tai a gyflawnwyd ers mabwysiadu'r CDLl wedi bod yn drawiadol gan ddarparu 5,978 o unedau hyd yma, dim ond 575 o unedau yn is na tharged y CDLl. (Ebrill 2019) Casnewydd fu un o'r ychydig awdurdodau yng Nghymru i sicrhau cyflenwad tir cyson 5 mlynedd o dai ac er i AMB 2020 nodi ychydig o dangyflawni (4%) yn erbyn cyfraddau cytûn ar gyfer safleoedd tai, a nodwyd yn erbyn y Gofyniad Blynyddol Cyfartalog (GBC/AAR), ystyriwyd bod y cyflawniad yn parhau i fod yn dderbyniol.

5.3.19 Mae'r angen i integreiddio cyflogaeth a thai yn rhoi pwysau ar y defnydd sydd ar dir llwyd o ddefnyddiau eraill. Mae llwyddiant y safleoedd tai dynodedig yn y cynllun diwethaf yn golygu, gyda'r lefelau cwblhau presennol a chynnydd amlwg ar lawer o safleoedd dynodedig eraill, fod dyraniadau'r CDLl ar gyfer tai yn ateb y galw. Mae hyn yn golygu y bydd angen dod o hyd i safleoedd newydd i barhau â'r cyflawniad llwyddiannus hwn er mwyn sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ar gyfer tai yn cael ei gynnal. O ran dosbarthu gofodol, mae'n debygol, er y bydd safleoedd tir llwyd yn parhau i chwarae rhan bwysig wrth ddarparu safleoedd ar hap, wrth symud ymlaen, cydnabyddir mai prin yw'r cyflenwad o dir llwyd ac mae'n debygol y bydd rôl y gall safleoedd tir glas eu chwarae wrth gyflwyno lefelau uchel o dai fforddiadwy a theuluol a darpariaeth ehangach o seilwaith strategol yn y CDLl.

Cyflogaeth: PS17, PS18, CYF1, CYF2, CYF3

5.3.20 Mae tir cyflogaeth y Cynllun Datblygu Lleol yn cael ei ddiogelu at ddibenion cyflogaeth gan Bolisïau PS17 ac CYF1. Hwylusir ffyniant yr economi leol yn y dyfodol drwy sicrhau y gall yr awdurdod gynnig amrywiaeth a dewis o safleoedd cyflogaeth ac adeiladau at ddibenion cyflogaeth. Fel rhan o'r broses adolygu, rhoddir ystyriaeth i'r strategaeth gyflogaeth er mwyn ystyried y dyraniadau diwydiannol a busnes sydd wedi'u datblygu ers mabwysiadu CDLl. Bydd angen ystyried hefyd 'economïau'r dyfodol' a'u gofynion o ran lleoliad, safle ac adeiladau.

5.3.21 Mae'r AMBau yn dangos bod cynnydd sylweddol wedi'i wneud o ran darparu tir cyflogaeth a ddyrennir o dan bolisïau PS17 ac CYF1. Fodd bynnag, nodir nad oedd 16 o geisiadau cynllunio yn ystod y 5 AMB a oedd yn cynnwys colli tir cyflogaeth wedi ystyried polisi CYF3 yn llawn. Nodwyd hyn fel "angen hyfforddiant". Er bod y rhan fwyaf o'r ceisiadau wedi ystyried y polisi hwn, dylai unrhyw ddiwygiad CDLl yn y dyfodol ystyried a yw geiriad a meini prawf y polisi, yn briodol ac yn ymarferol ar gyfer y dyfodol.

Rhwymedigaethau Cynllunio: PS13, T4

5.3.22 Yn gyffredinol, ystyrir bod polisïau y rhwymedigaethau cynllunio yn gweithio'n effeithiol. Efallai y bydd angen diwygiadau yn benodol o ran y gwaith strategol a hyfywedd penodol i safle a'r trothwyon dilynol a bennir i adlewyrchu'r asesiadau wedi'u diweddaru.

Cyfleusterau Cymunedol: PS12, CC1-CC13

5.3.23 Yn gyffredinol, ystyrir bod polisïau'r cyfleusterau cymunedol yn gweithio'n effeithiol, fodd bynnag, dylid ystyried a oes angen culhau'r diffiniadau diffiniol o fewn y polisïau megis cyfleusterau cymunedol (CC12) a Thwristiaeth (CC8) a pha gyfle sydd i gyfuno polisïau sy'n cael eu tan-ddefnyddio.

Trafnidiaeth: PS14, PS15, PS16, PC4, TR1 -TR8

5.3.24 Mae'r adolygiad o bolisïau trafnidiaeth y Cynllun yn dangos nad oes unrhyw bryderon ar hyn o bryd ynglŷn â'u heffeithiolrwydd a'u gweithrediad, fel y nodir yn Atodiad 2. Fodd bynnag, mae nifer o newidiadau cyd-destunol wedi digwydd ers mabwysiadu'r Cynllun, y bydd angen eu hystyried ym mhroses adolygu'r CDLl gan gynnwys canlyniadau dilynol Comisiwn Trafnidiaeth De-ddwyrain Cymru a'r Metro..

5.3.25 Mae'r Cyngor wedi creu cyfres o Fapiau Llwybrau Teithio Llesol presennol ac integredig; bydd hyn yn darparu sail dystiolaeth newydd ar gyfer y CDLIN ar faterion teithio cynaliadwy. Mae rôl glir wedi'i nodi i'r system gynllunio hwyluso teithio llesol, a bydd angen i'r CDLIN ystyried yr allbynnau a sut y cyflawnir y newid diwylliannol tuag at flaenoriaethu teithio llesol e.e. drwy ddatblygiadau, polisi cynllunio, rhwymedigaethau cynllunio ac ati.

Manwerthu a Chanol y Ddinas: PS19, M1 - M11

5.3.26 Cafodd y CDLl presennol ei lywio gan Astudiaeth Manwerthu ac Asesiad Capasiti (2012) gan Colliers, a ddangosodd yr angen i ganolbwyntio datblygiadau manwerthu a masnachol newydd yn yr hierarchaeth fanwerthu a nodwyd er mwyn helpu i gynnal a gwella Canol y Ddinas, canolfannau Dosbarth a Lleol ac adeiladu cymunedau cynaliadwy. Ers mabwysiadu'r CDLl mae canol y ddinas wedi gweld datblygiad Friars Walk wedi'i gwblhau sydd wedi rhoi mwy o ffocws manwerthu a hamdden i ganol y ddinas a bydd hyn yn ystyriaeth allweddol i'r Cyngor o fewn yr adolygiad. Yn ogystal, mae monitro'r polisïau manwerthu a nodir yn y 5 AMB wedi codi pryder yn barhaus yn enwedig gyda'r blaenau siopau cynradd ac eilaidd, lefel yr unedau gwag, lleihad yn niferoedd yr ymwelwyr a phwysau am fanwerthu y tu allan i'r dref.

5.3.27 Mae'r Cyngor eisoes wedi gwneud gwaith i ddarparu sail dystiolaeth gyfredol ar y mater hwn at ddibenion rheoli datblygu drwy gomisiynu Astudiaeth Manwerthu a Hamdden Nexus (2019). Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi cyhoeddi ei Uwchgynllun Canol y Ddinas a'r strategaeth twf economaidd a'r atodiad. Bydd yr astudiaeth ddiweddaraf hon yn llywio'r adolygiad o'r Cynllun o ran strategaeth fanwerthu, polisïau manwerthu a dyraniadau'r CDLl. Bydd gwaith ehangach hefyd yn cael ei wneud mewn ymateb i heriau presennol y Stryd Fawr yn sgil pandemig Covid i lywio rhinweddau neu fel arall y modd y gall polisïau'r CDLl yn y dyfodol ymateb yn fwyaf effeithiol.

Gwastraff: PS20, G1, G2, G3

5.3.28 Yn gyffredinol, ystyrir bod polisïau Gwastraff yn gweithio'n effeithiol ac ystyriwyd bod y CCA wedi bod yn ddefnyddiol. Bydd yr angen i ddarparu digon o dir ar gyfer cyfleusterau gwastraff, fel sy'n ofynnol gan Bolisi Cynllunio Cymru, yn cael ei ystyried yn ogystal â'r angen am unrhyw gyfleusterau sydd eu hangen ar y Cyngor.

Mwynau: PS21, MW1, MW2, MW3, MW4

5.3.29 Paratowyd y polisïau Mwynau yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru, NCTM1 a'r (DTRh) Gweithgor Agregau Rhanbarthol De Cymru (GARhDC/SWRAWP) (Hydref 2008). Mae ail Adolygiad parhaus o'r DTRh yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd a gofynnir am gymeradwyaeth gan bob Awdurdod Projectau Mawr (APM) Fodd bynnag, bydd angen i'r adolygiad o'r CDLl ystyried goblygiadau'r argymhellion yn yr ail Adolygiad o'r CDRh ynghyd ag unrhyw newidiadau yng nghanllawiau presennol y Llywodraeth. Mae monitro'r polisïau Mwynau a nodir yn yr AMBau yn dangos bod y polisïau SP21, M1 ac M2 wedi'u dangos yn gyson fel "angen hyfforddiantl" ac y dylai unrhyw ddiwygiad i'r CDLl yn y dyfodol ystyried a yw geiriad y polisi yn briodol ac yn ymarferol.

Canllawiau Cynllunio Atodol

5.3.30 Mae nifer o ddogfennau canllawiau cynllunio atodol (CCA) sy'n cefnogi meysydd polisi allweddol y CDLl wedi'u cymeradwyo gan Cyngor ers mabwysiadu'r CDLl. Mae'r rhain yn cynnwys:

- CCA Ymrwymiadau Cynllunio
- CCA Tai Fforddiadwy
- CCA Archaeoleg ac Ardaloedd Archaeologol Sensitif
- CCA Bywyd Gwyllt a Datblygu
- CCA Estyniadau i Dai a Thai Allan Domestig
- CCA Anheddau Newydd
- CCA Addasu i Fflatiau
- CCA Storio a Chasglu Gwastraff
- CCA Safonau Parcio
- CCA Tai Amlbreswyliaeth
- CCA Teithio Cynaliadwy
- CCA Diogelu Mwynau
- CCA Darpariaeth Chwarae Awyr Agored
- CCA Coed, Coetiroedd, Gwrychoedd a Safleoedd Datblygu
- CCA Ansawdd Aer
- CCA Mesurau Diogelwch ar gyfer Blaenau Siopau ac Adeiladau Masnachol
- CCA Arfarniad o Ardal Gadwraeth Caerllion
- CCA Arfarniad o Ardal Gadwraeth Parc Stow
- CCA Arfarniad o Ardal Gadwraeth Cleidda
- CCA Arfarniad o Ardal Gadwraeth The Shrubbery

5.3.31 Bydd adolygiad o'r CCAau presennol, gan gynnwys rhai a fabwysiadwyd yn ddiweddar, yn cael ei gynnal fel rhan o broses Adolygu'r CDLl pan fo amser y caniatáu. Bydd yr angen am CCAau ychwanegol hefyd yn fater i'r broses CDLl ddiwygiedig.

Cynllun Cynigion a Chynllun Cyfyngiadau

5.3.32 Bydd ffurf a chynnwys Map Cynigion y CDLl yn gofyn am newidiadau fel rhan o Adolygiad y CDLl i adlewyrchu unrhyw newidiadau i'r cynllun.

5.3.33 Mae Map Cyfyngiadau'r CDLl yn cynnwys dynodiadau nad ydynt yn gynigion uniongyrchol y CDLl ond sy'n gyfyngiadau ar ddatblygiadau a grëir gan ddeddfwriaeth neu fecanweithiau eraill y tu allan i broses y CDLl megis Ardaloedd Perygl Llifogydd ac SDdGAau, ac ati. Mae'r Map Cyfyngiadau printiedig ar gyfer y CDLl yn cynrychioli pwynt mewn amser ac mae'n cynnwys nifer o ddynodiadau, yn enwedig ardaloedd lle ceir perygl o lifogydd, sydd wedi'u diweddaru ers mabwysiadu'r CDLl ac felly mae wedi dyddio. Yn ogystal â chynllun printiedig, bydd y Cynllun Cyfyngiadau, ochr yn ochr â'r Cynllun Cynigion, yn cael ei gynhyrchu ar ffurf electronig gyda mynediad cyhoeddus a fydd yn caniatáu iddo gael ei ddiweddaru, yn ôl yr angen.

Enghraifft o Fila Fictoraidd mewn ardal gadwraeth maestrefol

6. Gofynion Sylfaen Tystiolaeth Yn Y Dyfodol

6.1 Mae'r newidiadau yn y seiliau cyd-destunol a thystiolaeth sydd wedi digwydd ers i'r Cynllun gael ei fabwysiadu yn 2015, gan gynnwys diweddariadau i amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd LlC, yn dangos y bydd angen diwygio'r CDLlN i adlewyrchu newidiadau o'r fath. Bydd angen diweddaru elfennau eraill o sylfaen tystiolaeth y CDLl hefyd fel rhan o'r broses o baratoi'r cynllun, fel y nodir isod. Er mwyn llywio'r adolygiad o'r CDLl bydd angen diweddaru gwahanol elfennau o'r sylfaen tystiolaeth a lywiodd y Cynllun Datblygu Lleol presennol er mwyn deall gofynion defnydd tir y Ddinas yn llawn hyd at 2036. Mae sampl o astudiaethau sylfaen tystiolaeth posibl y gallai fod eu hangen i lywio'r CDLl newydd yn cynnwys:

- Rhagolygon poblogaeth a chartrefi
- Asesiad o Anghenion Tai Lleol
- Adolygiad o Dir Cyflogaeth
- Asesiad Hyfywedd Tai Fforddiadwy
- Asesiad Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr
- Asesiad Strategol Canlyniadau Llifogydd:
- Astudiaeth Manwerthu a Hamdden
- Elfennau Seilwaith Gwyrdd
- Asesiadau Ynni Adnewyddadwy
- Asesiad Tirwedd
- Arolygon Monitro Agregau

6.2 Nid yw'r uchod yn rhestr ddiffiniol a gallasai gofynion sylfaen tystiolaeth ychwanegol ddod i'r amlwg wrth i ddiwygio'r cynllun fynd rhagddo. Trafodir cyfleoedd i ymgymryd â'r gwaith hwn gydag ACLlau eraill yn Adran 7.

Arfarniad Cynaliadwyedd Gan Gynnwys Yr Asesiad Amgylcheddol Strategol

6.3 Un o ofynion proses y CDLl yw bod Arfarniad Cynaliadwyedd (AC) sy'n ymgorffori Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) yn llywio'r gwaith o baratoi'r CDLl. Mae proses yr AC/AAS yn rhan annatod o ddatblygiad y CDLl er mwyn sicrhau bod y polisïau yn y CDLl yn hyrwyddo Datblygu Cynaliadwy drwy integreiddio'r amcanion economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol allweddol wrth ddatblygu polisïau a chynigion y CDLl ac ystyried unrhyw effeithiau sylweddol ar yr Amgylchedd. Mae'r AC/AAS wedi bod yn broses ailadroddol drwy gydol y gwaith o baratoi'r CDLl ac mae polisïau a chynigion yn y CDLl yn adlewyrchu hyn.

6.4 Mae monitro AC Amcanion Arfarnu Cynaliadwyedd yn cael ei wneud yn flynyddol ac adroddir arno yn Adroddiad Monitro Blynyddol y CDLl. Mae hyn yn galluogi'r Cyngor i asesu i ba raddau y mae'r CDLl yn cyfrannu at gyflawni datblygu cynaliadwy ac i nodi unrhyw bryderon. Er mwyn llywio'r adolygiad o'r CDLl, bydd angen ailedrych ar waelodlin y wybodaeth amgylcheddol, gymdeithasol ac economaidd a'i diweddaru, ynghyd ag adolygu polisïau, rhaglenni a chynlluniau perthnasol. Bydd angen adolygu Fframwaith Monitro'r Arfarniad o Gynaliadwyedd, gan gynnwys Amcanion yr Arfarniad o Gynaliadwyedd, er mwyn sicrhau

bod hyn yn parhau i fod yn gyfredol, a bydd hyn yn cynnwys ystyried a oes angen diwygio'r methodolegau oherwydd newidiadau mewn deddfwriaeth.

6.5 Mae Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig[6], (ACI) sy'n ymgorffori Asesiad Amgylcheddol Strategol[7] (AAS) ac Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg (AEG), yn un o ofynion statudol paratoi CDLl. Bydd y Cyngor yn cynnal Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) ond bydd yn ehangu cwmpas yr asesiad integredig hwn er mwyn sicrhau ei fod hefyd yn cynnwys ychydig o asesiadau effaith eraill. Bydd y dull hwn yn asesu'r cyfraniad y gall y CDLlN ei wneud i'r Nodau Llesiant ac yn sicrhau dull cydweithredol ar amrywiaeth o faterion, gan gydnabod cysylltiadau rhyngddynt ac osgoi dyblygu gwaith. Bydd y dull cyfannol ac integredig hwn yn sicrhau, yn ogystal â'r AC, AAS ac AEG (a nodir uchod) y bydd yr asesiad integredig man lleiaf yn cynnwys Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEC), Asesiad o'r Effaith ar Iechyd (AEI) a dealltwriaeth glir o sut mae nodau llesiant Cymru yn dylanwadu ar y cynllun. Er mwyn cyfeirio ato yn y dyfodol, dylid ystyried bod yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig yn cynnwys yr asesiadau ehangach fel y nodwyd uchod. Bydd y broses ACI yn cydredeg â'r broses o lunio'r cynllun ac yn rhan ailadroddol o baratoi'r cynllun.

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

6.6 Llywiwyd y CDLl gan Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (ARhC), a'i ddiben yw asesu effeithiau cynllun defnydd tir, ar y cyd ag effeithiau cynlluniau a phrosiectau eraill, yn erbyn amcanion cadwraeth safleoedd Ewropeaidd o bwysigrwydd cadwraeth natur sy'n bwysig yn rhyngwladol fel Ardaloedd Cadwraeth Arbennig ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (a ddynodwyd ar gyfer eu statws ecolegol) a chanfod ar ôl sgrinio beth sydd angen Asesiad Priodol (AP). Fel rhan o'r adolygiad o'r CDLl bydd angen

Canolfan Gwlypdiroedd Casnewydd

[6] Adran 62 (6) Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004

[7] Cyfarwyddeb yr Undeb Ewropeaidd 2001/42/EC a Rheoliadau Asesu Amgylcheddol Cynlluniau a Rhaglenni (Cymru) 2004

7. Opsiynau Ar Gyfer Adolygu

7.1 Un o ganlyniadau allweddol yr Adroddiad Adolygu terfynol yw gwneud argymhelliad ar y math o broses adolygu i'w dilyn, yn seiliedig ar y dystiolaeth yn yr adroddiad. Gall hyn naill ai fod yn ffurf fer neu'n adolygiad llawn. Mae'r Adroddiad Adolygiad Drafft hwn yn ffurfio dogfen drafod i geisio barn rhanddeiliaid ar y ffordd orau i fwrw ymlaen. Nodir casgliad ar ffurf yr adolygu yn adran 8.

CDLlau Ar Y Cyd A Chydweithio

7.2 Yn unol â llawlyfr y cynllun datblygu, rhaid ystyried y posibilrwydd o baratoi CDLl ar y Cyd ag ACLl arall. Nodir, o'r 10 awdurdod yn Ne-ddwyrain Cymru, nad oes unrhyw enghreifftiau o CDLl ar y cyd yn cael eu cynnal. Fodd bynnag, ceir llawer o enghreifftiau o gydweithio o fewn y rhanbarth. O'r 10 awdurdod, dim ond Caerdydd a Chaerffili, fel awdurdodau cyfagos, sydd ag amserlen debyg ar gyfer paratoi cynllun newydd. Ar ôl ystyried, ystyrir nad yw paratoi cynllun ar y cyd yn briodol oherwydd diffyg synergedd ar agweddau allweddol ar baratoi cynlluniau. Mae gan bob awdurdod ffactorau unigryw i'w hystyried yn eu cynllun eu hunain na fyddent yn elwa o ddull gweithredu caeth ar y cyd, e.e.nodi Casnewydd yn 'Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040' (FfDC) fel ardal dwf genedlaethol.

7.3 Er hynny, mae cyfleoedd clir i gydweithio o fewn y rhanbarth. Lle mae cyfleoedd wedi codi, mae Casnewydd wedi manteisio ar y cyfle i gomisiynu gwaith gydag awdurdodau cyfagos e.e. astudiaethau Ynni Adnewyddadwy a Chyflogaeth. Bydd hyn yn parhau drwy gydol y broses o ddatblygu'r cynllun lle bynnag y bo modd. Mae perthynas gydweithredol sy'n bod eisoes ar draws rhanbarth De-ddwyrain Cymru a ddefnyddir i sicrhau ein bod yn sicrhau'r effeithlonrwydd a'r cysondeb mwyaf posibl lle y bo'n briodol ac yr eir i'r afael yn ddigonol â materion trawsffiniol.

7.4 Ystyrir felly mai'r ffordd fwyaf priodol ymlaen yw ymateb i faterion lleol a chynnal cwmpas y cynllun a, lle bynnag y bo modd, cynhyrchu a rhannu sylfaen tystiolaeth ar y cyd.

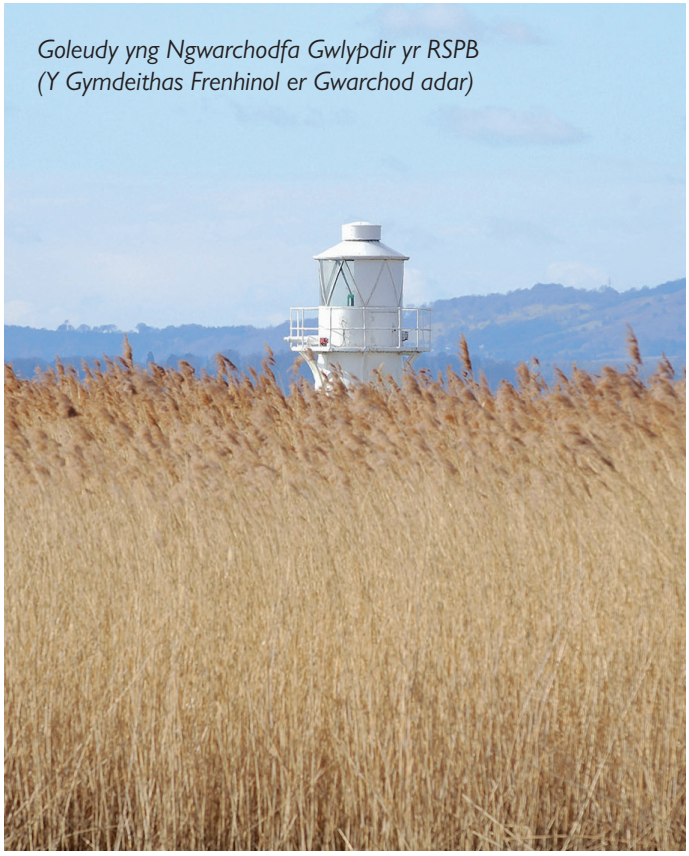

Goleudy yng Ngwarchodfa Gwlypdir yr RSPB (Y Gymdeithas Frenhinol er Gwarchod adar)

8. Casgliadau A Chamau Nesaf

Argymhelliad

8.1 O ran y llwybr gweithdrefnol ar gyfer adolygu CDLl Casnewydd, dylid nodi bod y cynllun eisoes yn destun i adolygiad llawn statudol o 4 blynedd, ac felly, bydd angen asesu pob agwedd ar y cynllun i ystyried a ydynt yn parhau'n gadarn ac yn addas i'r diben. Ystyrir, waeth beth fo'r dyddiad cau ar gyfer adolygu a bennir gan ddeddfwriaeth, mai'r dull mwyaf priodol o adolygu, yn seiliedig ar yr adroddiad hwn, yw'r Gweithdrefn Adolygu Lawn a bod CDLl Newydd yn cael ei baratoi ar gyfer y cyfnod 2021-2036.

Golygfa o'r Awyr o Ogledd Casnewydd

9. Geirfa

AAS	Asesiad Amgylcheddol Strategol
AC	Arfarniad Cynaliadwyedd
ACA	Ardal Cadwraeth Arbennig
ACB	Amcangyfrifon Poblogaeth Canol Blwyddyn (darparwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol)
ACM	Awdurdod Cynllunio Mwynol
AHTFf	Asesiad Hyfywedd Tai Fforddiadwy
ALISTh	Asesiad Llety Sipsiwn a Theithwyr
AMB	Adroddiad Monitro Blynyddol
ARhC	Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd
BGC	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
CATAGT	Cydastudiaeth Argaeledd Tir Ar Gyfer Tai
CC	Cytundeb Cyflawni
CCC	Cynllun Cynnwys Cymunedau
CDLI	Cynllun Datblygu Lleol
CDLIN	Cynllun Datblygu Lleol Newydd
DC	Dyfodol Cymru: cynllun cenedlaethol 2040
DCPG	Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004
FfDC	Fframwaith Datblygu Cenedlaethol
GBC	Gofyniad Blynyddol Cyfartalog
GCSDDC	Grŵp Cynllunio Strategol De Ddwyrain Cymru
NCT	Nodyn Cyngor Technegol
NCTM	Nodyn Cyngor Technegol Mwynau
PCC	Polisi Cynllunio Cymru
PRC	Prifddinas Ranbarth Caerdydd
SBCN	Safle o Bwysigrwydd o ran Cadwraeth Byd Natur
SYG	Swyddfa Ystadegau Gwladol

Atodiad 1:

Adolygiad Dyrannu'r CDLI

A1.1 Mae'r tablau canlynol yn crynhoi'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni'r dyraniadau a restrir yn y CDLl. Mae hyn yn cynnwys Dyraniadau Tai, Llety Sipsiwn a Theithwyr, Tir Cyflogaeth ac Addysg.

CYNNYDD A WNAED O RAN DYRANIADAU TAI Y CDLL

Cyfeirnod y CDLl	Cyfanswm yr Unedau i'w codi yn y CDLl	Unedau wedi'u cwblhau	% wedi'u cwblhau	Diweddariad Cynnydd
H1(1) McReadys, Ponthir Rd	54	56	100%	Safle yn gyflawn.
H1(3) Llanwern Village	1100	31	3%	Datblygwr ar y safle yn mynd rhagddo
H1(4) Pirelli	250	221	100%	Safle yn gyflawn.
H1(5) Glebelands	153 (Now 215)	58	27%	Datblygwr ar y safle yn mynd rhagddo
H1(7) Bethesda Close	22	22	100%	Safle yn gyflawn.
H1(8) The Severn Stiles	23	0	0%	Diddordeb gan ddatblygwr yn y safle.
H1(9) Frobisher Road	16	16	100%	Safle yn gyflawn.
H1(10) Castell Pen-coed	12	0	0%	Ffordd fynediad wedi cael ei chwblhau.
H1(11) Laburnum Drive	20	20	100%	Safle yn gyflawn.
H1(12) Gwrs Golff Parc Tredegar	150	119	79%	Datblygwr ar y safle yn mynd rhagddo
H1(13) Campws Allt-yr-yn	125	125	100%	Safle yn gyflawn.
H1(14) Seidins Monmouthshire Bank	517	517	100%	Safle yn gyflawn.
H1(15) Glanfa Fictoria, Hen Ddoc y Dref	130	0	0%	Rhoddwyd caniatâd cynllunio (16/0789) ar 21/09/2017 ar gyfer 93 o unedau gyda chyfnod amser o 3 blynedd i'w rhoi ar waith
H1(16) Glanfa Penmaen	160	0	0%	Mae'r caniatâd cynllunio bellach yn ddi-rym. Mae'r safle o fewn Parth Perygl Llifogydd C2.

H1(17) Hen Ganolfan Arddio Hurrans	60	60	100%	Safle yn gyflawn.
H1(19) Tir yn Ysgol Uwchradd Hartridge	65	0	0%	Mae'r safle'n gysylltiedig â'r gwaith i ddatblygu safle Jigsaw.
H1(21) Hen safle Floors 2 Go	10	0	0%	Dim caniatâd cynllunio yn ei le. Ni ddisgwylir i unrhyw unedau gael eu cwblhau o fewn y 5 mlynedd nesaf.
H1(23) Traston Lane	21	0	0%	Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer cynllun diwygiedig yn hwyr yn 2012. Ni wnaed cynnydd mawr.
H1 (24) 30-33 Stryd Fawr	16	16	100%	Safle yn gyflawn.
H1(25) Garej Taylors	71	71	100%	Safle yn gyflawn.
H1(26) Gwaith Tŷ Du	26	26	100%	Safle yn gyflawn.
H1(30) Cefn safle South Wales Argus	89	89	100%	Safle yn gyflawn.
H1(31) Gwesty Roman Lodge	10	0	0%	Mae'r perchennog yn canolbwyntio ar ddefnydd o'r gwesty. Ni ragwelir unrhyw ddatblygiad preswyl o fewn y 5 mlynedd nesaf.
H1(32) Hen safle Sainsbury's	140	0	09%	Cynnig defnydd cymysg ar gyfer 140 o unedau preswyl; llety myfyrwyr; gwesty; a defnydd masnachol. Rhoddwyd caniatâd cynllunio amlinellol ar 20/04/2016. Mae'r caniatâd amlinellol yn fanwl iawn heb lawer o broblemau i'w datrys er mwyn iddo gael ei gymeradwyo trwy faterion a gadwyd yn ôl. Mae dymchwel ac adeiladu bynd amddiffyn rhag llifogydd ar y cyd â CNC bellach wedi'i gwblhau, ond ychydig iawn o gynnydd sydd wedi'i wneud ers hynny.
H1(34) Bankside Coverack Road	38 Now 76	0	0%	Cymeradwywyd cynllun diwygiedig ar gyfer 76 fflat yn amodol ar lofnodi cytundeb A106 – cyf: 18/1169.
H1(36) Farmwood Close	10	0	0%	Caniatâd cynllunio cyfredol sydd wedi'i roi ar waith trwy ddechrau codi 10 uned. Nid yw'r hyn a fwriedir ar gyfer y safle yn hysbys.
H1(37) City Vizion	338	338	100%	Safle yn gyflawn.

H1(39) Hen Ysgol Uwchradd Betws	224	224	100%	Safle yn gyflawn.
H1(40) Westmark, Hen Ddoc y Dref	154	64	41%	Mae'r sylfeini yn eu lle ar gyfer y 90 unedau sy'n weddill. Nid oes unrhyw wybodaeth ar gael o ran pryd y bydd y bloc olaf o fflatiau wedi'i gwblhau.
H1(41) Trinity View	16	15	94%	Datblygiad hunanadeiladu hirsefydlog. Mae anheddau'n tueddu i gael eu cwblhau ar gyfradd o 1 tŷ y flwyddyn.
H1(42) Black Clawson (Alexandra Gate)	63	63	100%	Safle yn gyflawn.
H1(43) Portskewett Street (Liberty Grove)	92	0	0%	Cymeradwywyd cais cynllunio 17/0038 ar gyfer 92 o fflatiau ar 20/03/2018.
H1(44) Turner Street	32	32	100%	Safle yn gyflawn.
H1(45) Parc Lysaghts	100	0	0%	100 uned yn weddill o gynllun preswyl ehangach. Mae Linc Cymru wrthi'n gwerthu'r tir i'w ddatblygu.
H1(47) Glan Llyn	4000	780	20%	Datblygwr ar y safle yn mynd rhagddo gyda dau ddatblygwr ar y safle.
H1(51) Gwaith Whitehead	498	0	0%	Sefydlwyd Whitehead Development Company Ltd (is-gwmni Tai Tirion) i hyrwyddo'r safle. Mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno i roi benthyciad masnachol o £7m i WDC. Mae'r gwaith adfer wedi'i gwblhau ar y safle. Cytunwyd ar benderfyniad i gymeradwyo'r cais cynllunio amlinellol yn amodol ar lofnodi cytundeb A106. (15/0775) 18/1039 – Cymeradwywyd Cam 1 cais materion a gadwyd yn ôl 17/3/20. 471 Uned (226 Tirion, 245 Lovell).
H1(52) Gweddill Hen Ddoc y Dref – East Doc Road	288	45	16%	Mae'r safle wedi ei datblygu gyda chwblhau 89 a diddordeb datblygwr ar weddill y safle
H1(53) Bideford Road	35	0	0%	Ni ragwelir cwblhau unrhyw unedau o fewn y 5 mlynedd nesaf.
H1(54) Parc Jiwbilî, Hen Safle Alcan	934	830	89%	Datblygwr ar y safle yn mynd rhagddo
H1(55) Safle Jigsaw, Ringland	200	0	0%	Safle i'w hyrwyddo i'w ddatblygu ochr yn ochr â safle Ysgol Uwchradd Hartridge.
H1(56) Gyferbyn â Belmont Lodge	122	0	0%	Mae caniatâd yn bodoli ac mae'r perchennog wedi canolbwyntio ar weithredu'r ICC. Ni ragwelir datblygu tai dros y flwyddyn nesaf.

H1(57) Treberth Crescent	58	0	0%	Pobl scheme – 18/1231 for 45 older person homes approved. Expected to start on site in 2020.
H1(58) Panasonic	250	250	100%	Safle yn gyflawn.
H1 (59) 24 Crawford Road	10	0	0%	18/0255 - Cyflawni amodau'n rhannol sy'n ymwneud â chais 11/1258 ar gyfer 21 o fflatiau.
H1 (60) Parry Drive	15	15	100%	Safle yn gyflawn.
H1 (61)Yr Hen Gyfnewidfa Bost, Mill Street	70	0	0%	Ni fwriedir adeiladu unedau preswyl ar y safle mwyach – wedi'i droi'n adeilad swyddfeydd newydd.
H1 (62) Hen Ysgol Queens Hill	92	0	0%	18/0507 – Cais hybrid – amlinelliad ar gyfer 96 uned ac yn llawn ar gyfer peth gwaith dymchwel – cymeradwywyd 05/02/2019 20/0236 – Rhyddhau amod - yn aros am benderfyniad
H1 (63) Depo Telford	60	0	0%	Safle sy'n eiddo i CDC. Dim cynnydd.
H1 (64) Uskside Paint Mills	53	0	0%	Ni ragwelir cwblhau unrhyw unedau o fewn y 5 mlynedd nesaf.

CYNNYDD A WNAED O RAN DARPARU DYRANIAD SIPSIWN/TEITHWYR

Cyfeirnod y CDLI	Cyfanswm y Lleiniau	Lleiniau wedi'u cwblhau	% wedi eu cwblhau	Diweddariad Cynnydd
H16 Hartridge Farm Road	Hyd at 43	3	7%	Cafodd cais cynllunio llawn ar gyfer 35 o leiniau ar safle Hartridge Farm Road ei gymeradwyo ym mis Awst 2016. Caiff y safle ei adeiladu fesul cam i sicrhau bod y cyflenwad yn ateb y galw. Mae tair llain wedi'u cwblhau'n llawn, ac mae'r seilwaith wedi'i osod ar gyfer naw.

CYNNYDD A WNAED O RAN CYFLAWNI DYRANIADAU TIR CYFLOGAETH

Cyfeirnod y CDLI	Defnydd	Hectarau a ddatblygwyd	% wedi eu cwblhau	Diweddariad Cynnydd
CYF1 (i) Dyffryn	B1, B2 a B8	0	0%	Ni wnaed unrhyw gynnydd ar y safle hwn.

CYF1 (ii) I'r dwyrain o Queensway Meadows, i'r de o Lan Llyn	B1, B2 a B8	0	0	Mae cais am Barc Lori B8 a seilwaith cysylltiedig (3.14ha) wedi'i gymeradwyo.
CYF1 (iii) Celtic Springs	B1	0	0	Gwrthwynebodd y Cyngor gais am ddatblygiad preswyl ar y tir hwn. Nid oes unrhyw gynigion tir cyflogaeth wedi'u cyflwyno ar gyfer y dynodiad hwn hyd yma.
CYF1 (iv) Solutia	B1, B2, B8 a hamdden	2.56	6.0%	Mae Eastman (a elwir yn Solutia yn ffurfiol) yn datblygu'r safle hwn ar gyfer datblygu sy'n elwa'n uniongyrchol ar eu busnes cemegau. Mae cyfleuster storio ac uned gwres a phŵer wedi'u hadeiladu eisoes a chwblhawyd gwaith cynhyrchu Therminol yn 2016/17. (Mae Therminol yn hylif trosglwyddo gwres tymheredd uchel ac mae'n cael ei ddefnyddio mewn cynhyrchion fel paneli solar.)
CYF1(v) Europark Gwent	B8 dosbarthu	0	0	Mae caniatâd cynllunio amlinellol ar gyfer canolfannau dosbarthu B8 ar waith ar gyfer y dyraniad hwn, ond ni chafwyd unrhyw arwyddion o gynnydd yn y gwaith datblygu yn ddiweddar. Cymeradwywyd cais yn 2019 i ganiatáu defnyddiau B1 a B2 ar y safle hefyd.
CYF1 (vi) Tir oddi ar Chartist Drive	B1, B2 a B8	0	0	Ni wnaed unrhyw gynnydd ar y safle hwn.
CYF1 (vii) Hen waith dur Llan-wern, pen dwyreiniol	B1, B2 a B8	7.97	22.5%%	Mae Cam 1 Parc Busnes Celtic wedi'i gwblhau. Hwn oedd y cynllun cyflogaeth hapfasnachol cyntaf i gael ei gwblhau yng Nghasnewydd ers cyn y dirwasgiad. Agorwyd ffatri drenau CAF (6 ha o dir cyflogaeth) ar ddiwedd 2018. Mae caniatâd ar gyfer camau ychwanegol o dir hefyd ond nid
EM1 (viii) Parc Phoenix (hen waith Pirelli), Corporation Road	B1, B2 a defnydd ategol	0	0	Ni wnaed unrhyw gynnydd ar y safle hwn.
CYF1 (ix) Godfrey Road (y tu cefn i'r orsaf)	Defnyddiau busnes a masnachol	0	0	Ni wnaed unrhyw gynnydd ar y safle hwn.

CYNNYDD A WNAED O RAN DARPARU DYRANIADAU ADDYSG

Cyfeirnod y CDLl	Ysgol	Diweddariad Cynnydd
CC13 i) Hen Waith Whitehead, Cardiff Road	Ysgol Gynradd	Rhoddwyd caniatâd cynllunio amlinellol ar gyfer cynllun preswyl ynghyd ag ysgol, yn amodol ar lofnodi'r cytundeb A106.
CC13 ii) Parc Jiwbilî (Hen safle Alcan/Novelis)	Ysgol Gynradd	Agorodd yr ysgol ar gyfer diwrnod cyntaf y tymor ym mis Medi 2017
CC13 iii) Glan Llyn	Ysgol Gynradd 1	Agorodd yr ysgol ar gyfer diwrnod cyntaf y tymor ym mis Medi 2019
CF13 iii) Glan Llyn	Ysgol Gynradd 2	Ni fwriedir adeiladu'r ail ysgol gynradd yng Nglan Llyn eto.
CF13 iv) Llanwern Village	Ysgol Gynradd	Mae'r datblygiad preswyl bellach wedi dechrau. Caiff yr ysgol ei hadeiladu yn nes ymlaen.

Atodiad 2:

Adolygiad Polisi'r CDLl

A2.1 Mae'r tablau canlynol yn crynhoi'r asesiad adolygu polisi a gynhaliwyd gydag adrannau penodol y Cyngor a defnyddwyr y CDLl i sicrhau, yn ogystal ag ystyried gweithredu'r polisïau fel y'u hysgrifennwyd, bod unrhyw gyfyngiadau neu hepgoriadau yn cael eu cynnwys gan y rhai sy'n gweithredu'r CDLl.

A2.2 Ar gyfer pob polisi, dylid tybio y gallai fod angen diwygiadau i adlewyrchu newidiadau cyd-destunol, tystiolaeth, deddfwriaeth wedi'i diweddaru, a pholisïau cenedlaethol a darparu ar gyfer newidiadau i strategaeth ofodol yn y dyfodol.

Polisïau Strategol		Sylwadau
PS1	Cynaliadwyedd	Adolygu'r angen – adlewyrchu'r agenda creu lleoedd a sicrhau nad yw'r polisi'n dyblygu meysydd polisi eraill.
PS2	Iechyd	Adolygiad i ystyried Ansawdd Aer, a phynciau sy'n ystyriol o Ddementia yn ogystal â chysylltiadau rhwng mannau agored ac iechyd corfforol a meddyliol.
PS3	Perygl Llifogydd	Diwygiad yn angenrheidiol – 4 o'r 5 mlynedd diwethaf – tynnwys sylw at faterion ynghyd â tharged monitro (MB1,MT3). Mae angen egluro rôl Cyfoeth Naturiol Cymru a'r CDC a gellir gwneud hyn drwy'r NCT 15 newydd. Bydd effaith mapiau llifogydd newydd a chanlyniad yr Asesiad Strategol Canlyniad Llifogydd yn dylanwadu ar eiriad polisi yn y dyfodol.
PS4	Adnoddau Dŵr	Gweithio'n effeithiol
PS5	Cefn Gwlad	Bydd arolwg o ffiniau Aneddiadau a Phentrefi yn cael ei gynnal i sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r sefyllfa ddiweddaraf ers 2015 a phenderfyniadau dyraniadau datblygu.
PS6	Llain Las	Gweithio'n effeithiol.
PS7	Lletemau Glas	Bydd arolwg o ffin y Lletem Werdd yn cael ei gynnal i sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r sefyllfa ddiweddaraf ers 2015 a phenderfyniadau dyraniadau datblygu.
PS8	Ardaloedd Tirwedd Arbennig	Gweithredu'n effeithiol – ni ddarparwyd CCA hyd yma felly angen adolygu a oes angen gwneud hyn o hyd.
PS9	Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol, Hanesyddol ac Adeiledig	Tynnodd AMB sylw at bryder lle'r oedd gwrthwynebiad a oedd heb ei ddatrys yn parhau o ran yr effaith ar Adeilad Rhestredig. Ymchwiliad pellach i effeithiolrwydd y polisi hwn a chyfeirio at ganllawiau mwy diweddar, yn dilyn Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol.
PS10	Gofyniadau Adeiladu Tai	Angen diwygio – lefel ddiwygiedig o dwf tai dros gyfnod newydd y cynllun o ran gofynion tai a strategaeth ofodol.

PS11	Yr Ardal Ehangu Ddwyreiniol	Angen diwygio – a yw'r dyraniad hwn yn dal yn angenrheidiol oherwydd gweithredu'r polisi hwn yn llwyddiannus.
PS12	Cyfleusterau Cymunedol	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried yr hyn a ddiffinnir fel cyfleusterau cymunedol a lle sydd orau i'w lleoli. Mae angen ystyried diben y polisi a'r hyn y ceisir ei gyflawni.
PS13	Rhwymedigaethau Cynllunio	Gweithredu'n effeithiol – bydd CCAau yn cael eu diweddaru i adlewyrchu gofynion newydd sy'n gysylltiedig â gwaith hyfywedd ar gyfer datblygiadau newydd.
PS14	Cynigion Trafnidiaeth	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried Teithio Llesol a hierarchaeth trafnidiaeth, canlyniad penderfyniad LIC ar ffordd liniaru'r M4, opsiynau twf y CDLlN a phenderfyniadau ar dyraniadau datblygu.
PS15	Trafnidiaeth Integredig	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried teithio Llesol a hierarchaeth trafnidiaeth.
PS16	Cynlluniau Ffyrdd Mawr	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried hierarchaeth trafnidiaeth, canlyniad penderfyniad LIC ar ffordd liniaru'r M4, opsiynau twf y Cynllun Datblygu Gwledig a phenderfyniadau dyrannu datblygu.
PS17	Tir Cyflogaeth	Diwygiad Angenrheidiol - i adlewyrchu opsiynau twf y CDLlN ac i asesu effaith hirdymor Covid a sut y bydd y newid presennol i weithio gartref yn effeithio ar safleoedd cyflogaeth yn y tymor hir.
PS18	Adfywio Trefol	Y wybodaeth ddiweddaraf a'r diwygiadau sydd eu hangen i adlewyrchu'r broses lwyddiannus o gyflawni cynlluniau adfywio a amlinellir mewn testunau polisi, newidiadau cyd-destunol, tystiolaeth, deddfwriaeth wedi'i diweddaru a pholisïau cenedlaethol a darparu ar gyfer newidiadau i strategaeth ofodol yn y dyfodol.
PS19	Asesu'r Angen Manwerthu	Diwygiad Angenrheidiol – mabwysiadwyd y cynllun presennol cyn ailddatblygu Friars Walk. Mae lefel yr unedau gwag, y gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr a phwysau am fanwerthu y tu allan i'r dref yn parhau i fod yn bryder a dylid ystyried dull mwy hyblyg.
PS20	Rheoli Gwastraff	Gweithio'n effeithiol.
PS21	Mwynau	Diwygiwyd i Adlewyrchu'r Datganiad Technegol Rhanbarthol cyfredol.

Polisïau Cyffredinol		Sylwadau
PC1	Newid Hinsawdd	Angen diwygio'r strategaeth ofodol dros y cyfnod estynedig.
PC2	Amwynder Cyffredinol	Gweithio'n effeithiol.
PC3	Seilwaith Gwasanaethau	Gweithio'n effeithiol.
PC4	Priffyrdd a Hygyrchedd	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried Teithio Llesol a hierarchaeth trafnidiaeth.
PC5	Amgylchedd Naturiol	Diwygiadau i gynnwys cyfeirio at ofynion gwella, statws Dinas Cyfeillgar i Wenyn, canlyniad ARhC ac ASI. Adolygu'r broses o fonitro wrth wneud penderfyniadau cynllunio.
PC6	Ansawdd Dylunio	Gwelliannau sydd eu hangen i ddiffinio "Dylunio Da" yn gliriach a chyfle i bwysleisio pwysigrwydd creu lleoedd.
PC7	Diogelu'r Amgylchedd ac Iechyd y Cyhoedd	Angen diwygio - myfyrio a rhoi mwy o eglurder ar ddelio â materion llygredd e.e. materion sŵn, gorboethi ac ansawdd aer.

Polisïau Amgylcheddol		Sylwadau
SA1	Llwybrau, Coridorau a Phyrth	Gweithio'n effeithiol.
SA2	Safle Datblygu Glan Afon	Gweithio'n effeithiol.
SA3	Mannau a Choridorau Amgylcheddol	Gweithio'n effeithiol.
	Treftadaeth	Adolygu'r angen i ddiweddaru yn unol â deddfwriaeth newydd a chysylltu â Chynnig Casnewydd.
SA4	Tirweddau, Parciau, Gerddi a Chadfeysydd Hanesyddol	Gweithio'n effeithiol.
SA5	Adeiladau a Safleoedd a Restrir yn Lleol	Adolygu a ddylid cynhyrchu rhestr leol.
SA6	Archaeoleg	Gweithio'n effeithiol.
SA7	Ardaloedd cadwraeth	Gweithio'n effeithiol..
SA8	Safleoedd Cadwraeth Natur a Ddynodir yn Lleol a Safleoedd Daearegol	Gweithio'n effeithiol.
SA9	Ardal Arfordir	Efallai y bydd angen diwygiadau i adlewyrchu effaith y Cynllun Morol Cenedlaethol a gofynion monitro.
SA10	Ynni Adnewyddadwy	Angen diwygio i adlewyrchu targedau'r llywodraeth a thargedau lleol, gyda'r testun polisi yn cael ei ddiweddaru i fod yn fwy unol â pholisi cenedlaethol.

Polisïau Tai		Sylwadau
T1	Safleoedd Tai	Angen diwygio – lefel ddiwygiedig o dwf tai dros gyfnod newydd y cynllun o ran y gofynion tai a strategaeth ofodol.
T2	Safleoedd Tai	Adolygu a all y polisi adlewyrchu mwy o ran diweddariadau anghenion dylunio a datblygu gydol oes.
T3	Cymysgedd a Dwysedd Tai	Angen diwygio – ystyried pam nad yw'r polisi wedi'i gyflawni ac a fydd angen eglurhad pellach o ddyraniad safleoedd datblygu newydd o fewn y polisi hwn
T4	Tai Fforddiadwy	Angen diwygio – lefel ddiwygiedig o dwf tai dros gyfnod newydd y cynllun o ran y gofynion tai a strategaeth ofodol. Adolygiad o ddichonolrwydd safleoedd a llwyddiant blaenorol gofynion swm gohiriedig.
T5	Eithriadau Tai Fforddiadwy	Angen diwygio – roedd angen mwy o eglurhad ar yr hyn yw angen lleol.
T6	Isadrannau Cwrtilau, Safleoedd Mewnlenwi a Datblygiadau Tir Cefn	Gweithio'n effeithiol
T7	Estyniadau i Anheddau Preswyl	Gweithio'n effeithiol
T8	Llety Hunangynhaliol a Thai Amlfeddiannaeth	Angen Diwygio - Er bod CCA ychwanegol wedi'i baratoi, nid yw penderfyniadau apêl bob amser yn cefnogi safbwynt y Cyngor felly ystyrir bod adolygiad yn amserol.
T9	Adfywio Ystadau Tai	Diweddaru yn unol â chyflawniad llwyddiannus cynlluniau Adfywio Alway, Ringland a Philgwennlli. Nodi dyraniadau penodol os oes angen.

T10	Addasiadau yng Nghefn Gwlad	Gweithio'n effeithiol
T11	Adeiladau Allanol ac Estyniadau i Addasiadau	Gweithio'n effeithiol
T12	Anheddau Newydd yn lle hen rai yng Nghefn Gwlad	Gweithio'n effeithiol
T13	Estyniadau i Anheddau yng Nghefn Gwlad	Gweithio'n effeithiol
T14	Carafanau	Gweithio'n effeithiol
T15	Llety Dros Dro Sipsiwn a Theithwyr	Angen Diwygio – i adlewyrchu asesiad anghenion wedi'i ddiweddaru.
T16	Llety Preswyl Sipsiwn a Theithwyr	Angen Diwygio – i adlewyrchu asesiad anghenion wedi'i ddiweddaru.
T17	Cynigion Llety Sipsiwn a Theithwyr	Gweithio'n effeithiol

Polisïau Cyflogaeth		Sylwadau
CYF1	Dyraniadau Tir Cyflogaeth	Angen Diwygio - asesu effaith hirdymor Covid a sut bydd y newid presennol i weithio gartref yn effeithio ar safleoedd cyflogaeth yn y tymor hir. Pa gyfleuster ategol sy'n briodol yn a gerllaw y safle cyflogaeth?
CYF2	Dociau Casnewydd	Gweithio'n effeithiol
CYF3	Defnyddiau amgen Tir Cyflogaeth	Angen Diwygio - i adlewyrchu opsiynau twf y CDLlN ac i asesu effaith hirdymor Covid a sut y bydd y newid presennol i weithio gartref yn effeithio ar safleoedd cyflogaeth yn y tymor hir. Yr hyn a ddiffinnir fel datblygiadau hamdden masnachol, eglurhad ar beth yw "marchnata", ystyried cyfyngu ar 'COU' safleoedd cyflogaeth a adeiladwyd yn ddiweddar.

Polisïau Trafnidiaeth		Sylwadau
	Polisïau Trafnidiaeth - Cyffredinol	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried Teithio Llesol a hierarchaeth trafnidiaeth.
TR1	Rheilffyrdd	Gweithio'n effeithiol.
TR2	Symudiadau Cerbydau Masnachol Trwm	Gweithio'n effeithiol.
TR3	Hierarchaeth ffyrdd	Gweithio'n effeithiol.
TR4	Parcio	Angen diwygio – adlewyrchu gofynion polisi cenedlaethol, ystyried ffiniau parthau parcio a goblygiadau codi tâl Cerbydau Allyriadau Isel Iawn (CAII/ULEV).
TR5	Cerdded a Beicio	Gweithio'n effeithiol.
TR6	Gwella Hawliau Tramwy Cyhoeddus	Gweithio'n effeithiol.
TR7	Hawliau Tramwy Cyhoeddus a Datblygiadau Newydd	Gweithio'n effeithiol.
TR8	Llwybr Arfordir Cymru Gyfan	A ddylid cyfuno hyn â Pholisi T7?

Polisïau Manwerthu a Chanol y Ddinas		Sylwadau
M1	Cynlluniau Canol y Ddinas	Diwygiad yn Angenrheidiol i holl Bolisïau Manwerthu Canol y Ddinas – mabwysiadwyd y cynllun presennol cyn ailddatblygu Friars Walk. Mae lefel yr unedau gwag, y gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr a phwysau am fanwerthu y tu allan i'r dref yn parhau i fod yn bryder a dylid ystyried ymagwedd mwy hyblyg.
M2	Y Prif Ardaloedd Blaen Siopau	
M3	Defnyddiau nad ydynt yn rhai Manwerthu mewn Ardaloedd Siopa Eilaidd yng Nghanol y Ddinas	
M4	Defnyddiau nad ydynt yn rhai Manwerthu mewn Ardaloedd Siopa Eraill yng Nghanol y Ddinas	
M5	Ardal y Caffis	
M6	Cynigion Manwerthu mewn Canolfannau Ardal	Bydd angen archwiliad lechyd ar y canolfannau i dynnu sylw at unrhyw bryderon. Mae angen eglurhad ynghylch cymhwyso'r anghenion a'r prawf dilyniannol ar y raddfa leol, yn ogystal ag adlewyrchu a yw'r polisïau wedi'u bwriadu ar gyfer yr ardal drefol yn unig.
M7	Defnyddiau nad ydynt yn rhai manwerthu mewn Canolfannau Ardal	
M8	Cynigion Manwerthu ar raddfa fechan	
M9	Newid Defnyddiau nad ydynt yn rhai Manwerthu mewn Canolfannau Lleol	
M10	Safleoedd Manwerthu Newydd y Tu Allan i Ganolfannau	Diwygiad Angenrheidiol i'r holl Bolisïau Manwerthu y Tu Allan i'r Canol – Mae lefel y swyddi gwag, y gostyngiad yn nifer yr ymwelwyr a phwysau ar fanwerthu y tu allan i'r dref yn parhau i fod yn bryder. Polisïau i'w hadolygu i sicrhau bod y pwysau hwn yn cael ei reoli, yn ôl yr angen.
M11	Datblygu Safleoedd Manwerthu y Tu Allan i'r Canol	

Cyfleusterau Cymunedol & Polisïau Seilwaith Eraill		Sylwadau
CC1	Diogelu Caeau Chwarae, Tir ac Adeiladau a ddefnyddir at ddibenion Hamdden, Chwaraeon a Chwarae	Gweithio'n effeithiol.
CC2	Gofynion Man Chwarae Awyr Agored	Diwygio'r cyfrifiadau sydd eu hangen i adlewyrchu lefel ddiwygiedig o dwf tai dros gyfnod newydd y cynllun o ran y gofynion tai a strategaeth ofodol.
CC3	Hamdden Dŵr	Ystyried yr angen i asesu/annog gofynion e.e. bad achub a mynediad hamdden.
CC4	Mynediad i Lan yr Afon	Ystyried yr angen i asesu/annog gofynion e.e. bad achub a mynediad hamdden.
CC5	Llwybrau Dyffryn Wysg a Chwm Sirhywi	Y wybodaeth ddiweddaraf i sicrhau bod hyn yn cwmpasu gofynion strategaeth Hawl Dramwy Gyhoeddus.
CC6	Rhandiroedd	Gweithio'n effeithiol.
CC7	Datblygiadau sy'n ymwneud â Cheffylau	Gweithio'n effeithiol.

CC8	Twristiaeth	Diwygiadau sydd eu hangen i ystyried yr hyn a ddiffinnir fel twristiaeth, yn ganiataol iawn ar hyn o bryd goblygiadau posibl o ran llety dros dro o'r stoc tai.
CC9	Celtic Manor	A oes angen polisi pennu o hyd, a ellir ymgorffori hyn i CC8?
CC10	Datblygiadau Hamdden Masnachol	Angen diwygiadau i ystyried yr hyn a ddiffinnir fel datblygiadau hamdden masnachol.
CC11	Datblygiadau Hamdden Awyr Agored	Gweithio'n effeithiol.
CC12	Diogelu Cyfleusterau Cymunedol	Angen diwygiadau i ystyried yr hyn a ddiffinnir fel cyfleusterau cymunedol a lle maent wedi'u lleoli orau neu sut y gellir eu diogelu os yw'n fusnes preifat.
CC13	Safleoedd ysgol	Gweithio'n effeithiol.

Polisïau Mwynau		Sylwadau
MW1	Diogelu Adnodd Mwynol	Angen Diwygio – Tynnodd AMB sylw at y ffaith bod angen hyfforddiant pellach bob blwyddyn. Adolygu a ddylid diogelu mwynau categori 2.
MW2	Datblygiadau Mwynol	Gweithio'n effeithiol.
MW3	Olew a Nwy	Cwestiynu a yw'r polisi hwn yn mynd y tu hwnt i bolisi cenedlaethol.
MW4	Glanfeydd a Rheilffyrdd	Gweithio'n effeithiol.

Polisïau Gwastraff		Sylwadau
G1	Safleoedd i Gyfleusterau Rheoli Gwastraff	Adolygiad i sicrhau cyflenwad tir digonol i fodloni gofynion Polisi Cynllunio Cymru.
G2	Cynigion Rheoli Gwastraff	Adolygiad i sicrhau cyflenwad tir digonol i fodloni gofynion lleol.
G3	Darparu Cyfleusterau Rheoli Gwastraff mewn Datblygiadau	Gweithio'n effeithiol

Pynciau Polisi y nodwyd eu bod ar goll o'r cynllun presennol:

- Lle allanol ar gyfer Cartrefi Gofal
- Canllawiau ar gartrefi gydol oes ac addasu cartrefi